

Treball de Fi de Grau

Títol

Sobre el radioteatre: l'ahir i l'avui de la ficció sonora

Autoria

Clàudia Arcarons Estrada

Professorat tutor

Rosa Maria Quitllet Magriñà

Grau

Comunicació Audiovisual	
Periodisme	x
Publicitat i Relacions Públiques	
Comunicació Interactiva	
Comunicació de les Organitzacions	

Tipus de TFG

Projecte	x
Recerca	

Data

Del 10 al 13 de juny de 2025	x
De l'1 al 2 de setembre de 2025	

Full resum del TFG

Títol del Treball Fi de Grau:

Català:	Sobre el radioteatre: l'ahir i l'avui de la ficció sonora			
Castellà:	Sobre el radioteatro: el ayer y hoy de la ficción sonora			
Anglès:	About the radio theatre: the past and the present of the audio drama			
Autoria:		Clàudia Arcarons Estrada		
Professorat tutor:		Rosa Maria Quitllet Magriñà		
Curs:	2024/25	Grau:	Comunicació Audiovisual	
			Periodisme	x
			Publicitat i Relacions Públiques	
			Comunicació Interactiva	
			Comunicació de les Organitzacions	

Paraules clau (mínim 3)

Català:	Radioteatre, Catalunya, mitjans de comunicació, ficció sonora, entreteniment, pòdcast, La Vidal
Castellà:	Radioteatro, Cataluña, medios de comunicación, ficción sonora, pódcast, La Vidal
Anglès:	Radio theatre, Catalonia, communication media, audio drama, podcast, La Vidal

Resum del Treball Fi de Grau (extensió màxima 100 paraules)

Català:	El projecte fa un recorregut per la història del radioteatre a Catalunya, analitzant-ne l'evolució, la rellevància i l'adaptació als formats actuals. A través d'aquesta recerca, es vol entendre com han canviat la producció i la recepció del gènere. Tot això culmina amb la creació d'una ficció sonora pròpia que explora les possibilitats narratives contemporànies.
Castellà:	El proyecto hace un recorrido por la historia del radioteatro en Cataluña, analizando su evolución, relevancia y adaptación a los formatos actuales. A través de esta investigación, quiero entender cómo ha cambiado la producción y recepción del género. Todo esto culmina con la creación de una ficción sonora propia que explora las posibilidades narrativas contemporáneas.
Anglès:	The project traces the history of radio drama in Catalonia, analyzing its evolution, significance and adaptation to current formats. Through this research, the aim is to understand how the production and reception of the genre have changed. It all culminates in the creation of an original audio fiction that explores contemporary narrative possibilities.

Gràcies a tots els que heu format part d'aquest projecte.

A en Pau, en Joan i l'Aida per haver plantat la llavor de tot plegat.

A la Vinyet Vila per la seva ajuda en aspectes de disseny gràfic.

A la meva tutora, Rosa Maria Quitllet, pel suport, els consells i la confiança sempre.

ÍNDEX

1. Introducció	4
2. Context	5
2.1. Definició del radioteatre	5
2.3. Personatges emblemàtics	8
2.4. Revitalització i estat actual	9
2.5. Tipus de <i>radioteatre</i> : gèneres i tendències	11
2.5.1. Etapa clàssica (dècades de 1930 a 1970): gèneres dominants i formats	11
2.5.2. Etapa contemporània (anys 2000 en endavant): diversificació i experimentació	12
2.5.3. Tendències emergents i nous formats	13
2.6. Plataformes de distribució	14
2.7. Models de finançament o monetització	15
2.7.1. Dificultats en el finançament i costos de producció	15
2.7.2. Models de finançament públic i privat	16
2.7.3. Models de monetització	16
3. Memòria de producció	17
3.1. Fitxa bàsica	17
3.2. Idea, sinopsis i estructura	17
3.3. Identitat: nom, imatge i sintonies	20
3.3.1. Nom	20
3.3.2. Imatge	21
3.3.3. Sintonia	22
3.3.4. Ambientació sonora	23
4. Producció del capítol pilot	24
4.1. Contingut, tema i repartiment	24
4.2. Guió tècnic-literari	25
4.3. Escaleta tècnica	39
4.4. Planificació de la temporada	41
4.5. Pròxims capítols	42
4.6. Mitjans tècnics	43
4.7. Sintonies, separadors i efectes sonors	43
4.8. Gravació i edició	44

5. Anàlisi del mercat	46
5.1. Competència i referents	46
5.2. Anàlisi DAFO	49
5.2.1. Fortaleses	49
5.2.2. Debilitats	50
5.2.3. Oportunitats	51
5.2.4. Amenaces	52
5.3. Mapa de posicionament	52
5.4. Públic objectiu	54
5.5. Duració i periodicitat	56
5.6. Anàlisi final de la competència	57
6. Distribució i difusió	59
6.1. Plataformes de distribució del programa	59
6.2. Pla de comunicació (xarxes socials)	59
6.3. Disseny d'identitat: imatge i marca del programa	62
7. Pressupost	63
7.1. Vies de finançament	63
8. Conclusions	65
9. Referències bibliogràfiques	67
10. Annexos	72

1. Introducció

El radioteatre és un gènere maltractat? Per què ha quedat reduït a res entre la programació dels mitjans? Sabem que té un passat, però té futur? Aquestes són les preguntes que m'han portat a desenvolupar el treball i a crear el projecte que descobrireu a continuació.

Potser per nostàlgica, potser per no haver viscut una època que a vegades m'agradaria mirar per un forat. Durant molt temps vaig estar obsessionada amb la ràdio i amb la idea que, com el teatre, són produccions efímeres i a la vegada immortals, si és que això és possible. El resultat d'ajuntar-les, però, avui és pràcticament un format d'excepció.

D'aquesta *guerrilla urbana* que suposa fer radioteatre al segle XXI en surt el treball, una proposta creativa, original i sòlida que revalorï el que ha estat una pràctica essencial a la història de la comunicació i l'entreteniment. Vull desafiar l'ordre actual per demostrar que, si està ben feta, la ficció sonora pot ser moderna i atraure audiències de totes les edats.

Per fer-ho, farem un retrat previ de què és i del que ha significat el radioteatre a Catalunya. Es repassaran els seus orígens, la importància social i cultural que ha tingut al llarg dels anys, els seus grans referents i l'evolució que l'ha portat a les formes actuals.

A partir d'aquí, durem a terme tot el procés de creació d'una radionovel·la. La idea neix el 2022, quan vaig entrar a l'emissora d'Hostalets de Balenyà. Vaig aconseguir entabanar tres amics per muntar *Ni Fu Ni Fa*, que durant dues temporades va ser el programa més escoltat de la ràdio amb una seixantena d'oients.

Un dels capítols que vam fer va ser una imatge prèvia del que avui és *La Vidal, la radionovel·la dels diumenges*. Allò que va començar de broma ho presento ara com a projecte professionalitzat que busca fer-se un lloc i diferenciar-se d'entre l'enorme oferta del món del *podcasting*.

El projecte serà l'elaboració del guió del primer capítol d'una minisèrie de 7 episodis que beuen de les trames de les radionovel·les clàssiques. El llegat familiar, els silencis i les tensions seran l'essència d'un pòdcast que anirà més enllà. Es dissenyarà de tal manera que es converteixi en un esdeveniment cultural on fer comunitat.

La Vidal és una reivindicació, una voluntat de contrarestar la falta de compromís del sector radiofònic per un gènere insubstituïble com el radioteatre.

2. Context

2.1. Definició del radioteatre

El radioteatre és una forma de ficció sonora que consisteix en la representació dramatitzada d'un text narratiu o teatral mitjançant la veu, la música, els efectes sonors i el silenci, sense suport visual. A diferència del teatre convencional, el radioteatre es construeix íntegrament per ser percebut a través de l'oïda, fent ús de recursos sonors per generar imatges mentals en l'oient (García Jiménez, 2011). Aquesta forma d'art combina elements literaris, dramàtics i radiofònics per narrar històries que poden abastar diversos gèneres i estils.

Es tracta d'un gènere amb una estructura pròpia, generalment basada en un guió tècnic-literari que preveu tant els diàlegs com els efectes sonors i l'ambientació musical (Martínez-Costa & Moreno, 2013). El radioteatre no només ha estat un mitjà d'entreteniment, sinó també una eina educativa i de cohesió social, especialment durant períodes històrics en què la televisió no era encara predominant.

Amb l'evolució del mitjà, el radioteatre ha anat adoptant noves formes i formats com les radionovel·les, els audiollibres dramatitzats o les sèries de ficció sonora en pòdcast, adaptant-se així als hàbits contemporanis de consum digital. A més, l'auge dels dispositius mòbils i les plataformes de *streaming* ha permès una nova etapa de creixement per aquest gènere, donant lloc a produccions immersives i formats interactius (Berry, 2016).

2.2. Origen i evolució a Catalunya

El radioteatre a Catalunya té els seus orígens pràcticament paral·lels a l'arribada de la ràdio com a mitjà de comunicació. El 1924, amb la creació de Ràdio Barcelona, la primera emissora de l'Estat espanyol, s'obria una nova etapa en la difusió cultural i artística. Des de ben aviat es van començar a fer proves amb dramatitzacions radiofòniques, tot i que amb recursos tècnics molt limitats i encara lluny d'un llenguatge radiofònic consolidat (Biblioteca de Catalunya, 2022).

En aquells primers anys, les obres s'emeten en directe i sovint eren lectures dramatitzades, amb la participació de locutors que ajudaven a contextualitzar l'acció o a suplir les escenes

visuals amb descripcions. Així, el radioteatre es trobava encara en una fase d'experimentació, amb una posada en escena sonora molt senzilla i sovint improvisada.

Malgrat aquestes limitacions, aviat van començar a sorgir propostes més ambicioses. A la dècada de 1930, es van consolidar els primers programes estables de teatre radiofònic. Un dels noms més destacats d'aquesta etapa és Adrià Gual i Queralt, reconegut dramaturg i renovador de l'escena catalana, que va adaptar i dirigir obres teatrals per a la ràdio, com es recull al pòdcast elaborat per Ramon Sunyer i Pol Cruells de la Biblioteca de Catalunya (2022).

Gual, fundador del Teatre Íntim i figura clau del modernisme català, va entendre aviat el potencial del mitjà radiofònic com a eina de divulgació cultural. Des de Ràdio Barcelona, va impulsar emissions d'obres de clàssics catalans com Àngel Guimerà, Santiago Rusiñol i també adaptacions de Molière i Shakespeare, sovint en traducció o adaptació pròpia. Aquestes dramatitzacions van contribuir a acostar el teatre a una audiència molt més àmplia, fins i tot en zones on l'accés a sales teatrals era difícil o inexistent.

La Guerra Civil espanyola (1936–1939) va interrompre moltes d'aquestes iniciatives, i després del conflicte, el franquisme va imposar una dura censura i una política de repressió cultural que va afectar profundament la vida artística catalana. Tot i això, la ràdio es va mantenir com un mitjà molt popular i les dramatitzacions radiofòniques van continuar tenint un paper destacat, però majoritàriament en castellà. L'arribada de la cinta magnetofònica als anys quaranta va suposar un salt qualitatiu per al radioteatre: a partir de llavors es podrien podien enregistrar les obres, repetir escenes, afegir-hi efectes sonors i editar els muntatges amb molta més cura (Biblioteca de Catalunya, 2022).

En aquesta nova etapa, va destacar la figura d'Antonio Losada, que va introduir un estil narratiu influït pel cinema, amb una gran riquesa sonora i un treball minuciós dels ambients. Losada va adaptar nombroses obres de teatre i literatura al format radiofònic, experimentant amb el muntatge i la il·lustració sonora, fet que va marcar una evolució important cap a una dramatització més realista.

Paral·lelament, a Ràdio Barcelona es va formar un quadre escènic estable, dirigit inicialment per Armand Blanc, que comptava amb actors i actrius especialitzats en radioteatre i que

mantenien una activitat regular d'enregistrament. En destacaven noms com Ricard Palmerola, Isidre Solà, Josep Maria Angelat, Maribel Casals i Encarna Sánchez, autèntiques veus icòniques per a l'audiència de l'època.

L'any 1945, el centenari del naixement de Jacint Verdaguer va significar un punt d'inflexió. Enmig de la repressió lingüística, es va emetre per primer cop des de la postguerra una obra en català: l'adaptació de *Canigó*, amb un repartiment de gran prestigi encapçalat per Enric Borràs, Palmerola i Angelat.

Aquesta emissió, promoguda discretament pels responsables culturals de l'emissora, va obrir la porta a una recuperació progressiva del català al radioteatre, amb una periodicitat mensual que es mantindria durant anys. Les dramatitzacions en català, tot i minoritàries dins la programació, van esdevenir un espai de resistència cultural i un refugi per a la llengua, especialment mitjançant l'adaptació d'obres de Josep Maria de Sagarra, Pere Calders i Mercè Rodoreda.

També van triomfar els serials radiofònics, dramatitzacions en format de capítols curts i emesos diàriament o setmanalment, que van tenir un gran seguiment popular. Un dels més famosos va ser *Taxi Key* (1948–1962), escrit per Luis Gossé i protagonitzat per Palmerola i Solà. Amb una trama de misteri i acció, aquesta sèrie va captivar milers d'oients i es considera un dels fenòmens més importants de la ficció radiofònica a l'Estat.

Durant les dècades de 1980 i 1990, el radioteatre va patir una davallada notable. L'augment dels costos de producció, la competència de la televisió i la manca d'inversió en continguts dramatitzats van contribuir a la seva desaparició progressiva de les emissores generalistes. Segons l'estudi de Paloma López-Villafranca, la ficció sonora va quedar relegada a espais minoritaris, amb escassa promoció i difusió (López-Villafranca, 2024).

L'arribada del *podcasting* ha suposat una nova oportunitat per al gènere. La flexibilitat del format, la possibilitat de producció independent i la distribució a través de plataformes digitals han permès la creació de noves propostes de ficció sonora (González-Conde et al., 2019).

Aquesta evolució del radioteatre a Catalunya no només evidencia una adaptació constant als canvis tecnològics i socials, sinó també una forta vinculació amb la cultura pròpia, amb la llengua i amb una voluntat pedagògica i popular. Lluny de ser només un gènere d'entreteniment,

el radioteatre ha estat una eina de transmissió cultural, una forma de resistència i, sobretot, un espai de creació col·lectiva que ha deixat una empremta profunda en la memòria sonora del país (Gencat, 2023).

2.3. Personatges emblemàtics

El radioteatre català no s'hauria consolidat sense l'aportació d'un conjunt de professionals que van marcar època i es van convertir en veritables referents per a diverses generacions d'oients. Tant al davant com al darrere dels micròfons, aquestes figures van contribuir a dignificar el gènere, innovar en el llenguatge sonor i establir una tradició radiofònica pròpia, fortament arrelada al país (Biblioteca de Catalunya, 2022).

Un dels noms més destacats és el de Ricard Palmerola, considerat una de les grans veus del radioteatre català. Palmerola va començar a treballar a Ràdio Barcelona i aviat va esdevenir protagonista habitual de les dramatitzacions més escoltades. El seu paper protagonista al serial *Taxi Key* el va consolidar com a icona radiofònica del moment (Betevé, 2010).

Al seu costat, cal esmentar també a Isidre Solà, col·laborador habitual de Palmerola i amb qui va compartir protagonisme en moltes obres. Tots dos formaven part del quadre d'actors de Ràdio Barcelona, on també hi participaven Maribel Casals, actriu de registre versàtil que destacava en papers femenins complexos, i Josep Maria Angelat, pare de la també actriu i dobladora Marta Angelat, que posteriorment tindria una carrera rellevant al doblatge i la televisió (Cadena SER, 2024).

Pel que fa als directors i adaptadors, un dels més innovadors va ser Antonio Losada. Entenia el radioteatre com un llenguatge propi, amb una gramàtica sonora basada en el ritme, els silencis i els efectes. Va revolucionar els efectes sonors fent servir panells mòbils que absorbien el so, jugava amb els plans diferents de veu, la veu dels actors va començar a sonar amb profunditats diferents... tots aquests efectes eren una novetat que deixava enrere l'estil més teatral dels primers anys (Biblioteca de Catalunya, 2022).

Una altra figura fonamental, també mencionada al pòdcast, és la d'Armand Blanc, director del quadre escènic de Ràdio Barcelona durant molts anys. Blanc va apostar per la formació d'un equip fix d'actors i actrius, creant una identitat sonora reconeixible i una estabilitat artística que

es reflectia en la qualitat de les produccions. La seva tasca va contribuir a mantenir una presència regular del català en les emissions, fins i tot en temps de censura, amb dramatitzacions que sovint s'escudaven en l'etiqueta de "clàssics" per poder escapar dels controls ideològics.

D'altra banda, és important destacar també el paper de Joan Viñas, locutor i guionista que va escriure nombrosos capítols per a serials radiofònics, molts d'ells de caire policíac o sentimental, gèneres molt populars en l'època. Viñas entenia bé la psicologia de l'oient i sabia generar tensió narrativa en formats curts, utilitzant recursos com el *cliffhanger* o els monòlegs interiors.

En el camp femení, una figura destacada va ser Encarna Sánchez. La seva interpretació a *La infanticida* de Víctor Català (adaptada a la ràdio el 1956) és recordada per la seva força expressiva. Sánchez va ser una de les primeres actrius que va trencar amb els estereotips de l'època i va interpretar dones amb complexitat i profunditat psicològica (Cadena SER, 2024).

Finalment, no es pot deixar de mencionar el Quadre de Veus de Radioteatre de Ràdio Terrassa, encara actiu avui en dia i considerat un dels grups amateurs amb més trajectòria d'Europa. Creat el 1947, ha sabut preservar la memòria del radioteatre tradicional, donant veu a noves generacions i mantenint viu un estil narratiu que forma part del patrimoni cultural català (Ràdio Terrassa, 2010).

2.4. Revitalització i estat actual

El radioteatre a Catalunya ha experimentat una renovació significativa en els darrers anys, adaptant-se a les noves tecnologies i hàbits de consum. Tot i que el format tradicional ha perdut presència a les graelles radiofòniques, la ficció sonora ha trobat un nou impuls gràcies als pòdcasts i a la col·laboració entre emissores i institucions culturals.

Aquest format digital assenyala un moment de canvi revolucionari en els mitjans d'àudio i ha esdevingut un component integral de l'actual corrent cultural. El *podcasting* s'ha convertit en una forma popular i accessible de compartir continguts a través d'Internet. La versatilitat que ofereix, l'absència de restriccions pel que fa a les emissions tradicionals de ràdio i la facilitat d'accés han contribuït a l'auge dels pòdcasts.

Actualment, hi ha una àmplia diversitat de veus i una creació gairebé il·limitada de programes per a diferents interessos i audiències (ICEC, 2024). Segons dades del Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC, 2021), el consum de pòdcasts va augmentar un 69% respecte l'any anterior i des de llavors no ha fet més que pujar, especialment entre els menors de 45 anys.

Catalunya Ràdio lidera el rànquing de consum de pòdcasts amb 159.000 oients diaris, un increment del 60% respecte a l'any anterior (EGM, desembre 2024). Programes com *Crims*, amb 124.000 oients, destaquen entre el rendiment de l'oferta per *streaming*. Aquesta tendència es reforça si es té en compte que és l'emissora catalana amb una audiència més jove, amb una mitjana de 74.000 usuaris únics d'entre 18 i 24 anys (3Cat, 2025).

Recuperant ficcions com *La torre de vidre* (Sánchez Piñol, 2021 i 2024), produint-ne de noves com *L'última bruixa* (2023) o jugant amb l'imaginari sonor com a *Crims*, Catalunya Ràdio és dels mitjans que s'atreveix més amb un format que no és *low cost*. El pressupost amb què compta per espais com aquest és de 500.000 euros (El Periódico, 2023).

Altres iniciatives com la convocatòria de projectes de pòdcasts llançada per RTVE-Ràdio 4 i La Xarxa amb l'objectiu de detectar nous talents donen suport a la creació sonora en català. S'ofereix una dotació total de 40.500 euros (Comunicació21, 2025). Aquestes inversions expliquen per què les emissores privades no aposten amb la mateixa intensitat en la producció de ficcions dramàtiques.

Projectes com *Ràdio Teatre*, una col·laboració entre Ràdio 4 i la Sala Beckett sota la direcció de Sergi Belbel, també han contribuït a la revitalització del radioteatre. La proposta ha permès adaptar obres teatrals al format radiofònic, apropant-les a nous públics a través de la ràdio i els pòdcasts (Sala Beckett, 2022).

Amb la constant evolució de les tecnologies i els hàbits de consum, es preveu que la ficció sonora continuï guanyant protagonisme. Segons l'informe *Quaderns del CAC 50* (CAC, 2024), el gènere es troba en un moment de creixement amb diverses emissores col·laborant en xarxes de producció i difusió de continguts sonors.

L'informe *El sector cultural a Catalunya* del Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya (CTESC, 2023) assenyala que el món digital ha ampliat les possibilitats de consum

cultural i ha afavorit tant la producció com el consum de la ficció sonora. La xarxa entre emissores, creadors i institucions culturals és clau per mantenir i ampliar l'oferta de radioteatre a Catalunya, assegurant la seva rellevància en el panorama mediàtic actual.

“Les ficcions sonores en pòdcasts estan revolucionant la manera com consumim històries auditives, recordant els radioteatres d’abans. Com aquests captivaven els oients amb narratives dramàtiques i sons immersius, els pòdcasts actuals ens porten a mons imaginaris amb tecnologies modernes de so. Així, reviuem l’encant de la ràdio de fa dècades amb una accessibilitat sense precedents” (*Som pòdcast*, 3Cat, 2024).

2.5. Tipus de radioteatre: gèneres i tendències

El radioteatre, com a forma artística i comunicativa, ha experimentat una evolució constant tant en continguts com en formes narratives. Aquesta evolució s’ha vist condicionada pels contextos socials i tecnològics de cada època, fet que ha provocat un desplaçament dels gèneres dominants i l’aparició de noves tendències. Dels melodrames clàssics i les comèdies de costums a les ficcions especulatives i el *true crime* narratiu contemporani, el radioteatre ha sabut adaptar-se i reinventar-se per mantenir-se viu i rellevant.

2.5.1. Etapa clàssica (dècades de 1930 a 1970): gèneres dominants i formats

Durant l’edat d’or del radioteatre a Catalunya i a tot l’Estat espanyol (entre els anys trenta i setanta), els gèneres predominants eren els següents:

- **Melodrama i drama familiar:** Aquest era el gènere estrella en l’època del franquisme, molt vinculat a l’ideari moral i religiós del règim. Narracions de passions, traïcions, sacrificis i sofriment que connectaven amb un públic majoritàriament femení. Emissions com *Simplemente María* o *Ama Rosa* van esdevenir fenòmens socials.
- **Comèdia de costums:** Reflectia situacions domèstiques i quotidianes amb to humorístic i en clau moralitzadora. Eren habituals les històries de barris, famílies tradicionals o entorns rurals.
- **Teatre clàssic adaptat:** Obres de Shakespeare, Lope de Vega o Calderón, i també autors catalans com Àngel Guimerà o Santiago Rusiñol, s’adaptaven al format radiofònic amb una intenció clarament educativa i cultural.

- **Gènere històric i aventures:** Encara que amb menys pes, també es programaven ficcions de caràcter històric o èpic, sovint amb herois masculins o contextos bèl·lics.

Aquests formats acostumaven a tenir una durada fixa (30 minuts o una hora), un to narratiu formal, i una locució clara i en tercera persona. L'ús de la música i dels efectes sonors era discret i sovint subordinat al diàleg.

2.5.2. Etapa contemporània (anys 2000 en endavant): diversificació i experimentació

Amb la crisi del radioteatre tradicional durant les dècades dels 80 i 90, i la posterior irrupció del *podcasting*, el panorama dels gèneres es va transformar completament. La recuperació moderna del radioteatre ha vingut de la mà de la ficció sonora, on els límits entre teatre, narrativa, cinema i documental es desdibuixen. Els gèneres actuals responen a nous interessos culturals i a formes de consum més fragmentades i personals. Destaquen:

- **Ficció especulativa (ciència-ficció, distopia, fantasia):** Un dels gèneres més populars actualment en formats pòdcast. Històries ambientades en futurs distòpics o mons alternatius, amb alt nivell de disseny sonor. Exemples recents inclouen produccions com *Santuario*, una ficció de ciència-ficció de Podium Podcast, o *La esfera*, de RNE.
- **Thriller i policíac:** Un gènere amb una gran acollida per part del públic contemporani. Produccions com *El gran apagón* o *Bienvenido a la vida peligrosa* (amb Juan Echanove) han combinat misteri, investigació i crítica social amb gran èxit d'audiència.
- **Terror i suspens psicològic:** Gèneres que treuen partit de l'ambientació sonora i del suggeriment auditiu. Pòdcasts com *Crónicas del otro lado* o *No entres en la habitación 101* s'han guanyat un lloc destacat entre el públic jove.
- **True crime i docuficció:** Una de les grans tendències del moment. Combinen narració periodística amb dramatització de casos reals. *Nadie Culpable* o *XRey*, sobre la figura del rei emèrit, són exemples de formats híbrids que tenen tant d'investigació com de radioteatre.
- **Comèdia i sàtira actual:** Algunes propostes recuperen la comèdia de situacions, però amb un enfocament més àcid i actual. Es poden trobar formats de ficció còmica que funcionen com a crítica social o retrat generacional.

- **Teatre literari i poesia sonora:** També es dona espai a projectes més experimentals o lírics, que treballen la veu, la paraula i el silenci com a matèria artística. Alguns projectes de Ràdio Web MACBA, com *So i literatura* o les peces de la Fonoteca de Ràdio PICA, exploren aquests camins.

Aspecte	Etapa clàssica	Etapa contemporània
Formats	Serialitzat, lineal, una sola emissió	Serial, minisèries, capítols autònoms, ficcions híbrides
Durada	30-60 minuts	Gran varietat: microficcions (10 min) fins a sagues completes
Narració	Diàleg + narrador omniscient	Multivocal, immersiu, primera persona, sons ambientals
Gèneres dominants	Drama, melodrama, comèdia clàssica	Thriller, especulativa, true crime, docuficció
Objectiu	Educatiu, moralitzador, cultural	Entreteniment, crítica social, experimentació artística

Font: Elaboració pròpia, 2025.

2.5.3. Tendències emergents i nous formats

L'actualitat del radioteatre passa també per la gamificació, l'ús de la intel·ligència artificial per generar veus i guions, i la incorporació de realitat augmentada auditiva en entorns com festivals o exposicions. A Catalunya, projectes com *Teatre Sonor* de l'Associació Teatre Narratiu o iniciatives com *La Diagonal Podcast* han començat a jugar amb aquestes noves possibilitats.

En definitiva, el radioteatre no només ha sobreviscut, sinó que ha mutat per adaptar-se als nous temps, estils i públics. El paisatge sonor de la narrativa catalana actual és ampli i en constant evolució, i ofereix un ventall de gèneres i propostes que permeten que el radioteatre es mantingui com una forma artística rellevant, innovadora i viva (Velissaris i Rivera-Villicana, 2019).

2.6. Plataformes de distribució

La distribució de la ficció sonora i el radioteatre ha experimentat una transformació significativa amb l'auge de les plataformes digitals. Aquestes plataformes han democratitzat l'accés a la producció i consum de continguts, i això permet una major diversitat de veus i històries. Aquestes són les principals plataformes que han jugat un paper fonamental en aquest procés.

Podium Podcast

Impulsada per PRISA Audio, ha estat una de les plataformes més influents en l'escena de la ficció sonora a Espanya. Des del seu llançament, ha apostat per una producció de qualitat, amb guions originals i una gran atenció al disseny sonor.

Spotify

Ha emergit com una plataforma clau per a la distribució de pòdcasts, incloent-hi una àmplia gamma de ficcions sonores. A través de la seva aplicació, els usuaris poden accedir fàcilment a una gran varietat de continguts, des de produccions independents fins a sèries de gran pressupost. A més, *Spotify* ha invertit en la creació de contingut original, ampliant així la seva oferta i consolidant-se com un actor central en el mercat de la ficció sonora.

iVoox

Plataforma per emmagatzemar, reproduir i descarregar àudios, des de pòdcasts fins a audiollibres. Alberga 100 milions de programes disponibles i té 5 milions d'usuaris únics al mes (iVoox, 2025). El fet de ser gratuïta i no tenir subscripció obligatòria han fomentat el seu creixement.

Audible

És una plataforma d'Amazon especialitzada en audiollibres i contingut d'àudio que ha ampliat la seva oferta per incloure ficcions sonores originals. Amb una producció de gran qualitat i una narrativa atractiva, Audible ha aconseguit captar una audiència fidel que requereix subscripció de pagament.

Ràdio Nacional d'Espanya (RNE)

RNE ha estat una institució clau en la producció i difusió de ficció sonora a Espanya. A través del seu espai *Ficción Sonora*, ha continuat apostant per la producció de radioteatre i ficció

original, amb una gran qualitat tècnica i narrativa. Aquesta aposta ha estat reconeguda amb premis com el Premi Ondas de 2024 al millor programa de ràdio.

Plataformes exclusivament en català

- Podcasts.cat: Aquesta plataforma centralitza una àmplia gamma de pòdcasts en català, incloent-hi produccions de ficció sonora com *Berícid Sulfúric*, que ofereixen històries originals amb un fort component cultural i social.
- La Xarxa+: Una plataforma de *streaming* gratuïta que permet accedir a la programació en directe de més de 30 canals locals i recuperar-ne els continguts fins set dies després. Inclou una gran varietat de pòdcasts en català, amb un enfocament en continguts de proximitat.
- *elprat.ràdio+*: Impulsat per El Prat Comunicació, aquest projecte adapta la ràdio pública als nous hàbits de consum amb una oferta de pòdcasts a la carta, incloent-hi produccions de ficció sonora que aborden temes locals i socials.

2.7. Models de finançament o monetització

La producció de ficció sonora i radioteatre ha experimentat una transformació significativa en els darrers anys, amb l'aparició de noves plataformes digitals i canvis en els models de finançament. No obstant això, aquest sector encara afronta diversos reptes econòmics i estructurals que condicionen la seva sostenibilitat i creixement.

2.7.1. Dificultats en el finançament i costos de producció

La producció de ficció sonora de qualitat requereix una inversió considerable en guió, producció tècnica, disseny sonor i interpretació. “Volem desmuntar la idea que el pòdcast sigui una manera barata de fer un programa de ràdio”, remarcava el director de l'Àrea Creativa de Continguts de Catalunya Ràdio, Santi Faro (El Periódico, 2023).

Els costos mitjans de producció per hora de contingut poden variar significativament, depenent de la complexitat i els recursos implicats. Aquesta inversió sovint no es veu reflectida en els ingressos generats, especialment en produccions independents o de petita escala. Per tal de monetitzar els pòdcasts calen ingressos de publicitat i patrocinis, subscripcions pagades o la utilització d'un canal obert per oferir després contingut de pagament, productes o serveis (Alcazar, P., 2023).

2.7.2. Models de finançament públic i privat

Les emissores públiques com RNE i la CCMA (Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals) han estat fonamentals en la producció de ficció sonora. Aquesta producció sovint es finança mitjançant pressupostos públics, amb aportacions de l'Estat o de la Generalitat de Catalunya. Tanmateix, existeix una tendència a reduir la dependència de la publicitat en els mitjans públics, amb l'objectiu d'evitar la competència deslleial amb el sector privat i garantir una dotació pressupostària suficient per a la producció de continguts de servei públic (3Cat, 2025).

Les plataformes digitals privades com Spotify, Podium Podcast i Audible han invertit en la producció de ficció sonora, sovint mitjançant acords amb creadors independents o productores. Per exemple, Spotify ha arribat a acords amb PRISA Audio per produir i distribuir pòdcasts originals com *Cuarto Milenial* o *Dentrísimo* (Diario As, 2022). Aquesta inversió pot incloure finançament directe per a la producció o acords de distribució que permetin als creadors generar ingressos a través de la publicitat o subscripcions. Tot i això, la sostenibilitat d'aquests models depèn de l'audiència i de la capacitat de monetitzar el contingut de manera efectiva.

2.7.3. Models de monetització

Els models de monetització de la ficció sonora inclouen:

- **Publicitat:** La inserció d'anuncis en els continguts pot generar ingressos, però depèn de l'audiència i de la capacitat de la plataforma per atraure anunciants. És la pràctica que ha guanyat més terreny (Bonini, 2015).
- **Subscripcions i micropagaments:** Algunes plataformes ofereixen contingut exclusiu a canvi d'una subscripció mensual o de pagaments per episodi.
- **Patrocini i mecenatge:** Alguns projectes poden obtenir finançament a través de patrocinadors o mecenes que sostenen la producció a canvi de visibilitat o altres beneficis.
- **Venda de drets i adaptacions:** Les produccions de ficció sonora poden generar ingressos addicionals mitjançant la venda de drets per a adaptacions a altres mitjans, com ara televisió o cinema.

3. Memòria de producció

3.1. Fitxa bàsica

Títol	<i>La Vidal</i>
Autora	Clàudia Arcarons Estrada
Any de producció	2025
Temàtica	Cultura
Idea	Apropament de la radionovel·la al món del <i>podcasting</i>
Gènere i estil narratiu	Comèdia dramàtica amb elements de thriller i misteri
Llengua de producció	Català
Plataformes distribució	<i>Spotify, iVoox, Apple Podcasts</i>
Públic objectiu	Joves i adults d'entre 18 i 25 anys
Durada de cada episodi	20-25 minuts
Format	Minisèrie de 7 episodis
Periodicitat	Setmanal

Font: Elaboració pròpia, 2025.

3.2. Idea, sinopsis i estructura

La Vidal

La proposta neix de la voluntat de fusionar el format de radioteatre clàssic amb recursos narratius contemporanis. S'inspira en sèries com *La Riera* (TV3), una telenovel·la de tota la vida amb dinàmiques familiars i secrets del passat, o *The White Lotus* (HBO), fenomen televisiu dels últims anys que combina misteri, assassinats i sàtira amb personatges estripats i estereotípics.

Sinopsis

Després de la mort de la mare en circumstàncies sospitoses, quatre germans es retroben a Llançà, el seu poble natal. La tornada de la germana petita, la Victòria, que des de fa anys treballa a Amsterdam, desencadenarà tensions, retrets i aliances entre tots. Cada un d'ells amaga alguna cosa, i sense voler-ho, esdevenen sospitosos del crim. La història transcorre l'hivern del 2022.

Estructura

La radionovel·la tindrà set episodis de 20-25 minuts cada un. La trama principal serà la investigació sobre la mort de la mare, que és el punt de partida de l'obra. Tot s'anirà farcint de subtrames que acompanyaran la complexitat dels personatges.

Trama principal	Mort de la mare, sospita d'assassinat
Subtrama 1	Conflicte per l'herència familiar i el deute del restaurant <i>La Martinada</i>
Subtrama 2	Els retrets entre la Pat i la Victòria
Subtrama 3	L'alcoholisme i la inestabilitat d'en David
Subtrama 4	La reaparició d'un amor passat i les relacions amb el poble

Font: Elaboració pròpia, 2025.

Els protagonistes

Pat	Germana gran. En un matrimoni infeliç. S'ha fet càrrec de la mare tota la vida i no ha volgut moure's del poble.
David	Home torturat des que va perdre la seva filla. Des de llavors té problemes amb de depressió.
Martí	Propietari <i>La Martinada</i> , el restaurant més conegut del poble. Implicat en una disputa de terres.
Victòria (Vicky)	Torna a Llançà després de molts anys d'haver-se desentès de la família, sobretot per les disputes constants amb la Pat.

Font: Elaboració pròpia, 2025.

Arc dels personatges

Pat. És la figura de control i d'ordre de la família. La que més es va implicar amb la mare i la que està més obsessionada a mantenir la unitat familiar i el prestigi social. El seu marit no li fa cas, viatja tant com pot per no estar amb ella a casa. S'eviten mútuament. Sent que cap dels seus germans ha renunciat com ho ha fet ella pel llegat dels Vidal.

És distant i crítica amb tots ells, però sobretot amb la petita, la Victòria. No li perdona que marxés per dedicar-se al que volia. És dura, esquerpa i li retreu com ha fet les coses sempre que pot. Amb els altres dos es porta prou bé. Veu en David com un cas perdut, un home dèbil, i li molesta la bona relació que té amb la Victòria.

La mort de la mare la portarà al límit. Tota l'armadura que s'ha construït durant anys caurà quan vegi que no pot controlar-ho tot, que la vida no li ha anat com ella volia, al contrari, i que la seva fidelitat a la família era la seva forma de fugir i no acceptar la seva pròpia infelicitat.

David. És el germà trencat. Vulnerable i emocionalment inestable. No ha tornat a ser el mateix des que va perdre la seva filla en un accident de cotxe. S'ha culpat des de llavors. Es troba perdut, té depressió i es refugia en l'alcohol. Encadena feines d'on no tarden a fer-lo fora. La seva mare i la Pat eren absolutament crítiques amb ell. Tot i això, segueix sent el més generós i empàtic dels quatre. Fa el que pot per tirar endavant.

No se sap on va passar la nit el dia de la mort de Teresa Vidal, la matriarca. La tornada de la Victòria li dona esperança per recuperar la bona relació entre els quatre germans. És amb la que sempre es va entendre millor. Passa per una recaiguda que el fa desaparèixer (capítol quatre).

El dolor reprimat que porta a sobre l'empeny a fer una mala decisió darrera una altra. Al final, però, confessarà tota la veritat i s'atrevirà a demanar ajuda per primer cop.

Martí. Representa la practicitat. Li ha sortit tot sempre com volia i ha aconseguit que el seu restaurant sigui dels més respectats del poble. Amb una vida aparentment estable, és el germà que es veu sempre relaxat, tranquil tan mental com econòmicament. El seu imperi és tot el que el preocupa. Un egoista de manual.

Aquest èxit va fer que la mare el pressionés i es posés més del compte en els seus negocis. Ha quedat ressentit per haver assumit responsabilitats que no li tocaven, i encara que no ho digui,

guarda molt rancor perquè creu que la família no li ha reconegut mai prou. Abans de morir, la Teresa i ell van veure's involucrats en un negoci que no era aigua clara. Ho van portar de manera absolutament confidencial, sense dir-ho a cap dels altres. I no va acabar com volia.

Per primer cop es mostra nerviós. La mort de la mare destapa un Martí que la resta no tenia gaire vist. Evita parlar de la mare i del passat. Es revela el deute enorme que arrossega el restaurant. Se sent jutjat per la Pat i la Victòria i mai ha volgut ajudar al seu germà, encara que passés per moments deplorables.

Es descobreix que amagava informació més que per culpabilitat, per vergonya. Confessarà les pressions a les quals ha estat sotmès i la seva incapacitat per reconèixer les seves febleses.

Victòria. La petita. Sempre havia set l'ull dret de la seva mare, a qui va trencar el cor quan va decidir marxar a estudiar Disseny de moda a Amsterdam. La Pat mai li ha perdonat. Es va allunyar per protegir-se d'una família amb dinàmiques molt tòxiques, encara que arrossega culpa per haver deixat enrere Llançà, i sobretot en David, amb qui sempre s'han entès.

És la mirada externa, qui porta aire fresc amb el seu retorn. Viure tants anys a fora l'ha fet despreocupada, i tot allò passat li queda lluny. Torna amb la intenció de complir assistència al funeral, però la situació que es troba farà que allargui la seva estada. Es retroba amb en Lluç, un amor adolescent que li farà descobrir secrets que no sabia sobre la seva mare.

Assumeix el rol de mediació entre els germans, tot i que li costa guanyar-se el respecte. Quines lliçons els hi ha de donar la nena que va marxar desentenent-se de tot i de tothom? Passa de ser una observadora forana a una figura activa que força els altres a enfrontar-se a ells mateixos. Serà el punt de suport incondicional d'en David, i amb el temps, potser també dels altres.

3.3. Identitat: nom, imatge i sintonies

3.3.1. Nom

El títol *La Vidal* fa referència al cognom de la família protagonista al voltant de la qual es desenvolupa tota la trama. Les sagues familiars són el símbol de tota radionovel·la, i aquí no ha estat una excepció. És rellevant haver-lo escollit com a capçalera perquè marca de seguida el to de la proposta.

Demostra el pes que té la família sobre els personatges. La sang els lliga tot i no voler-ho, i d'aquí surten els conflictes que s'aniran resolent al llarg dels capítols. El nom és important

perquè també suggereix una certa tradició catalana de llegat que se sacseja fins a gairebé trencar-se. És una picada d'ullet a *La Riera*, un dels referents més clars d'on parteix el projecte.

3.3.2. Imatge

A continuació, mostrem les possibles idees de logotip del pòdcast i la caràtula del primer episodi.

Font: Elaboració pròpia, 2025.

Per la imatge principal del projecte, optem per ressaltar el títol amb una tipografia clàssica que a la vegada evoca la idea d'una signatura (ho veiem amb les formes de les A's).

Afegim el subtítol d'allò que sonarà a la introducció de cada capítol: “*La Vidal, la radionovel·la dels diumenges*”. Això juga amb el radioteatre d'abans, que era efímer i a un dia i hora concreta. Encara que el nostre serà en format pòdcast i, per tant, tothom ho escoltarà quan vulgui, ens feia gràcia tenir-ho com a frase repetitiva en el programa i icònica d'un temps passat.

El vermell sang utilitzat en ambdues imatges dona alguna pista sobre el contingut amb què es trobaran els oients: intensitat, sang i llegat.

3.3.3. Sintonia

La banda sonora és la carta de presentació d'una radionovel·la o de qualsevol projecte audiovisual. És important que representi exactament el contingut de la proposta, que situï a l'oient i li serveixi de prèvia del que vindrà.

A *La Vidal*, la sintonia d'inici cal que retrati aquest ambient de poble i família tradicional. Com a radionovel·la, ha de sonar prou dramàtica i intensa com ho fan les sèries de migdia de TV3 (La Riera, 2010).

Imatge 1: La Riera, careta (Youtube, 2010).

Si analitzem la careta de la sèrie icònica de TV3 que va durar vuit anys en antena i va tenir 1.534 capítols, podem treure'n els elements bàsics per construir la nostra. El mallorquí Joan Valent va compondre una música on predominen els violins i el piano combinats amb ritmes més electrònics. Clàssic i contemporani es troben per fer una peça amb un aire melancòlic i misteriós.

No és explosiva, sinó més aviat continguda. La sintonia comença suau i creix subtilment amb un crescendo que no acaba d'esclatar. Aquesta contenció emocional és just el que quadra per una telenovel·la on la tensió sostinguda entre personatges és el motor de tot plegat.

Funciona com a invitació a un món tancat i senyorial. Es reconeix de seguida l'univers que es presenta a l'espectador: el punt just entre el caràcter èpic i el quotidià on tothom es pot sentir apel·lat.

Seguint aquest exemple, *La Vidal* comptarà amb una melodia curta, d'uns 15 o 30 segons, amb un motiu identificatiu: una seqüència curta de notes que es repeteixi i que esdevingui tan

representativa com ho va ser la de *La Riera*. El to nostàlgic i tens contextualitzaran l'espai narratiu de la sèrie.

3.3.4. Ambientació sonora

En el radioteatre, l'ambientació sonora ho és tot. No és tan sols un acompanyament, sinó un element narratiu fonamental. Substituint l'escenografia i la imatge pròpies dels formats audiovisuals, el so té la responsabilitat de situar l'oient, crear els espais descrits, generar les atmosferes pertinents i marcar els ritmes narratius.

És a través del paisatge sonor, aquesta combinació de sons ambientals, efectes sonors i silenci, que l'espectador pot imaginar on són els personatges, quina distància hi ha entre ells i quina tensió emocional els envolta. El compositor francès i pioner de la *música concreta* Pierre Schaeffer, defensava que el so pot esdevenir una *imatge acústica* que ens transporta a un lloc o situació sense necessitat de representació visual (Schaeffer, *Traité des objets musicaux*, 1966).

Per tant, el so construeix la narració. A *La Vidal*, l'ambientació sonora serà clau per reforçar cada espai que hi aparegui: com respira un poble petit, la casa familiar, l'església, el restaurant, els carrers, les disputes, etc. La sonorització ajudarà a dibuixar l'espai mental dels protagonistes i intensificar les emocions que no dites.

Permetrà diferenciar cada escena i cada interacció, orientant l'oient en tot moment. Com apunta María Jesús Espinosa, directora de Podium Podcast, l'ambientació sonora és el que converteix un guió en una experiència immersiva: és la colònia invisible de la ficció sonora (*El País*, 2019).

També cal destacar el valor que tindrà i que té el silenci. És essencial per generar expectació, tensió o intimitat. El silenci dramatitzat pot comunicar més que moltes paraules juntes quan es fa servir amb intenció. Això argumenta Michel Chion a la teoria del *cinema per l'oïda* (*L'audio-vision. Son et image au cinema*. 1990).

Sense carregar-se massa, *La Vidal* tindrà una ambientació sonora precisa que buscarà l'equilibri entre la versemblança sonora (amb efectes reals com cops de porta, passes que s'acosten, gent parlant de fons, etc), i la poètica del so. L'objectiu és fer creïble l'espai i crear-ne un de simbòlic per tal de traspasar les emocions a l'oient.

4. Producció del capítol pilot

4.1. Contingut, tema i repartiment

T1 x C1. La Vidal: 'Les tornades'

El primer episodi de la primera temporada de *La Vidal* és, com tots els pilots, un capítol introductori on es farà la carta de presentació de cada personatge principal i de la trama general. S'obre amb el retrobament dels quatre germans després de molt temps amb motiu de la mort de la seva mare. Aquesta reunió serveix com a introducció del conflicte central de la minisèrie: la complexitat dels vincles familiars.

Contingut

Escena 1 (exterior)	Davant l'Església de Llança. A dins, el funeral de Teresa Vidal és a punt de començar. La Pat fuma sola a fora mentre parla per telèfon amb el seu marit. En Martí surt de dins i parla amb ella just abans que arribi la Victòria , que portava set anys sense tornar. Ha estat en David qui l'ha anat a buscar a l'aeroport, i s'afegeix al grup després d'anar a aparcar.
Escena 2 (interior)	La cerimònia . S'escolta la veu solemne del capellà abans dels discursos d'alguns dels germans.
Escena 3 (interior)	Restaurant <i>La Martinada</i> . Converses entre els veïns sobre la mort sobtada de la Teresa. Fan safareig de les vides dels quatre germans.
Escena 4 (exterior)	La Pat surt a fumar. Rep un missatge de veu d'algú desconegut. Mentre se l'escolta, veu la Victòria fent-se un petó amb un noi.
Escena 5 (exterior)	La Victòria i en Lluc parlen i s'amaguen. Quan s'acomiaden, ella veu en David caminant sol per la platja.

Escena 6 (exterior)	La Victòria s'acosta a en David i abans d'arribar on és ell veu com tira un objecte al mar. Tornen junts al restaurant.
Escena 7 (interior)	Quan entren, sorprenen en Martí , que tanca ràpidament un calaix.
Escena 8 (interior)	Els quatre germans es troben a casa la mare per fer un sopar. Rebran una trucada.

Repartiment (per ordre d'aparició)

Pat. *Germana gran.*

Jordi. *Marit de la Pat, està de viatge.*

Martí. *Tercer germà, porta el restaurant del poble.*

Victòria. *Germana petita, torna després de 7 anys.*

David. *Segon germà.*

Mossèn Cinto.

Veïns.

Lluc. *Amor del passat de la Victòria.*

4.2. Guió tècnic-literari

Quan es parla de radioteatre, la feina del guionista és la de mostrar el camí i preveure els accidents. Cal anticipar-se a la realització, al muntatge, a l'ambientació de músiques i efectes i fins a la interpretació. “El guió és la història que s'explica, però també el manual d'instruccions” (Ortiz y Volpini, 2017).

La figura del narrador ha de ser prescindible en la mesura que sigui possible. Pot ser un valor afegit com a amfitrió, on l'escena transcorre sense ell, o com a centre de la història, sent la veu interior que construeix l'obra (Ortiz y Volpini, 2017). A *La Vidal* no hem inclòs aquest rol. No cal donar-ho tot mastegat a l'oient, al contrari. Un text ben llegit, entonat i amb un ritme que el sostingui se segueix perfectament per enrevessat que sembli.

La lectura dona sentit al context, i és aquí on els actors han de donar cada intenció tan sols amb la veu. Han de mostrar-nos el seu caràcter i complexitat sense dir-ho: el perquè, quan enganyen i quan no, on són i com es mouen, etc.

Per últim, cal construir la profunditat de l'obra a través dels plans sonors. No hi ha paisatge, espai ni veritat si la realització es descuida. Això no és sinònim de saturar de so cada escena a través de tempestes de músiques i efectes que no donen aire, sinó utilitzar conscientment el recurs del soroll i del silenci.

L'oïda és selectiva, per tant, és necessari que els volums corresponguin a la distància on es troba l'acció. Saber aprofitar les pauses, els plans on volem que es percebin els fets i que els diàlegs tinguin el caràcter suficient perquè l'atenció se centri en aquell pla a l'instant (Ortiz y Volpini, 2017).

T1 x C1. La Vidal: 'Les tornades'

SINTONIA

-Veu en off-

La Vidal, la radionovel·la dels diumenges.

Quatre germans, un destí. Llançà, hivern del 2022.

(La sintonia desapareix en fade out)

Escena 1. Exterior. Església de Llançà.

EFECTE: Soroll del mar. Se senten repicar campanes de molt a prop. Uns passos tranquils s'aturen. Soroll d'un encenedor. Algú exhala el fum d'un cigarro i marca un número de telèfon.

JORDI: *(la veu ve de l'altra banda del telèfon, sona distant)* Si?

PAT: Què, no em pensaves trucar?

JORDI: No, perdona, vull dir sí. Ho tenia pendent, reina.

PAT: *(tallant)* On ets?

JORDI: A punt d'entrar en una reunió.

(silenci)

JORDI: No arribo, nena.

PAT: (riu) Oi tant, que no arribes! Però si tu mai arribes.

JORDI: Pat, *carinyo*, no m'ho facis ara això.

PAT: (irònica) Ai *carinyo*, nena... (s'enfada) Fot setmanes que no vens. T'ho muntés tan bé com pots per ser lluny de casa.

JORDI: (l'interromp amb to cansat) Podem parlar-ne bé quan torni a casa, si us plau?

PAT: Quan, Jordi, quan tornaràs a casa? Per Nadal, potser? O ja ho deixes per les vacances de Setmana Santa?

(s'encavalquen mútuament)

JORDI: Sempre estàs amb el mateix. Ja saps com són els de la feina, m'hi volen a mi...

PAT: Ves-te'n a prendre pel cul, Jordi. S'acaba de morir la meva mare i no pots deixar la teva feina de merda per venir a l'enterrament. A l'enterrament de la meva mare! Què diran els del poble, eh? Els hi explicaràs tu, que fa temps que no dorms a casa?

JORDI: Pat, em sap molt greu, saps que sí...

PAT: Vols callar? No et canses de dir perdona, ho sento, sí, Pat...

JORDI: I què vols que digui?

PAT: (cridant) T'ho he de dir jo?

EFFECTE: Algú s'acosta per darrere, soroll de passes de fons. La Pat calla, però se senten crits a l'altra línia del telèfon. En Jordi continua amb la discussió.

MARTÍ: (distret) Pat, no et trobava. Està tot a punt, ja.

PAT: (dissimulant) Vaig, sí, perdona. (parlant amb un to que fins ara no havíem sentit)
Escolta'm, amor, he d'entrar. Parlem després, d'acord? Sí, jo també t'estimo.

EFFECTE: El telèfon es penja.

PAT: En Jordi, que té una reunió a Barcelona que no pot canviar.

MARTÍ: Vaja... llàstima. Ara fa molt que no el veig, no? Quant fa que no ve al poble?

PAT: Et sembla si entrem?

MARTÍ: És clar, sí. Hem col·locat les flors, ja. Han quedat molt bé, ara t'ho ensenyo.

L'Antònia m'ha ajudat. Ah, i els Torrents han enviat una corona preciosa...

EFFECTE: Passos dels dos pujant les escales de l'Església.

VICTÒRIA: *(cridant des de baix, se la sent de lluny)* Eh! Pat, Martí, holi!!!!

PAT: *(des d'un pla molt més proper, només la sent en Martí)* No m'ho puc creure.

MARTÍ: És la Victòria? Tu sabies que venia?

PAT: Què havia de saber jo? Però com ha arribat, qui l'ha anat a buscar?

EFFECTE: Anem sentint la Victòria que puja les escales animada. Va dient coses tipus "Quines ganes tenia de veure-us, germanets! Com esteu, espereu, que ja arribo! Cucu!"

PAT: Què porta posat? Què és aquest vestit?

MARTÍ: El mal gust no se li ha passat anant a Amsterdam...

EFFECTE: La Victòria per fi és a dalt, sonant a primer pla com els altres.

MARTÍ: *(fals)* Guapaaaaa!

VICTÒRIA: Per fi! Oh, el que m'ha costat arribar, per favor. Veniu aquí! *(els hi fa una abraçada)* Com esteu?

MARTÍ: Bé, com sempre, ja ho saps. Tu què, qui t'ha vingut a buscar a l'aeroport?

VICTÒRIA: En David! No us ho ha dit? Està aparcant. Pat, estàs bé? Fas mala cara...

PAT: *(seca)* Tenint en compte que s'ha mort la nostra mare, sí, faig mala cara.

VICTÒRIA: Ai sí, quina pena més gran... després que em truquéssiu vaig agafar el primer vol que vaig trobar. Te l'agafo, puc? *(exhala el fum del cigarro que li ha pres a la Pat)* La nostra estimadíssima mare... que inesperat, tot plegat, no?

MARTÍ: Ara sí que ja hi som tots!

EFECETE: Passes que pugen l'escala de l'Església i unes claus que dringuen.

DAVID: (ja en primer pla) Hem agafat el teu cotxe, gràcies maco. (li tira les claus a en Martí, que les agafa al vol)

PAT: I tu des de quan tornes a tenir punts al carnet?

DAVID: Qui ha dit que els torni a tenir? És broma, tranquil·la Pat, tot controlat.

PAT: Sí, tot controlat, i tant...

(silenci)

DAVID: Que estrany tornar a estar els quatre junts, no? Que bé que hagi vingut, Vicky.

VICTÒRIA: Sí, estic molt contenta de tornar a ser a casa.

MARTÍ: Sí, ha passat molt temps des de l'últim cop que vas venir. Us en recordeu, va ser aquell estiu que vam sortir amb la barca...

VICTÒRIA: I en David es va marejar, síiii!

DAVID: I tu, que anar provant de tirar-nos vas acabar a l'aigua.

(Riuen, tots comenten l'anècdota menys la Pat)

EFECTE: So de les campanes.

PAT: És hora, nens (exhala el fum per últim cop) Entrem.

Escena 2. Interior de l'església.

EFECTE: Se sent gent parlar indiscriminadament. Les veus estan lleugerament amplificades per un eco, es nota que són dins una església. El so d'una orgue irromp de sobte.

MARTÍ: (en veu baixa, però sorprès) Quin susto, hòstia.

PAT: (també en veu baixa) Martí, calla, fes el favor.

EFECTE: L'orgue ja no sona tan fort, va abaixant el volum progressivament.

MOSSÈN CINTO: Ave Maria Puríssima. Benvinguts.

(pausa dramàtica, silenci)

Ens reunim avui aquí per la partida d'una de les ànimes més estimades d'aquest poble tan nostre... Teresa Vidal ha mort a l'edat de 74 anys.

(algú ofega el plor)

Ha estat un cop dur per molts. La Teresa era filla, germana, mare i amiga. Sobretot, amiga.

(plors desconsolats)

Sí, Teresa, alguns haurien preferit que et quedessis més temps. Però el senyor no s'equivoca mai, i si has marxat ara, és just quan tocava...

(encara més plors. Mossèn Cinto continua amb la cerimònia, ara sonant en segon pla)

MARTÍ: Tu creus que ha de muntar aquest sarau, la Montse? Si feia temps que no l'anava a veure, per favor...

(recuperant el primer pla de Mossèn Cinto)

MOSSÈN CINTO: recordaré sempre les seves croquetes... les feia d'una manera que no he vist mai fer a ningú. Sempre ens les teníem perquè jo no les faig amb pa ratllat, i ella vinga que sí, no baixava del burro, no. Ens havíem arribat a discutir tant, de fet, per aviam si es poden o no es poden congelar un cop les has passat per ou. Era tossuda!

(els plors tornen amb força. La Pat s'escura la gola)

MOSSÈN CINTO: *(reconduint)* Bé, donem ara la paraula als seus estimats fills... Pat?

EFFECTE: Se senten xiuxiuejos entre la gent. Comenten la presència de la Victòria sorpresos mentre la Pat i en Martí s'acosten a l'altar. So de passes, i silenci.

VICTÒRIA: *(baixet)* No hi vas tu, David?

DAVID: No recordes que soc el cas perdut? *(riuen i la Pat comença)*

PAT: Gràcies Mossèn, gràcies a tots per venir. Els que coneixíeu la mare i la família sabeu com n'estàvem tots, de la nostra mare. La que sempre tenia un plat de caldo a punt, la que sempre agafava el telèfon, la que sempre obria la porta. La que sempre hi era. Sempre hi eres, mama. No saps quant et trobarem a faltar.

(la Montse arrenca a plorar des dels bancs)

MARTÍ: *(baixet)* Mare meva, com estem... *(s'esclareix la gola i apareix en primer pla)* Què us he de dir si tothom aquí present la coneixia, eh? La Teresa... apa que no s'ho va passar bé. Sí, mare, has marxat d'hora, però el record *(es fa l'intens)* és inesborrable. I en el fons, mare, sé que no voldries que ploréssim per tu, que ens castiguéssim per tu. És per això que us convido a tots a dinar avui a La Martinada.

(soroll de sorpresa i alegria entre els assistents)

PAT: *(baixet)* Què fas?

MARTÍ: *(baixet)* Deixa'm a mi... *(primer pla)* Sí, sí... sé que potser no és el dia més bonic del món. Però això ens farà recordar-lo d'una altra manera també, no? Som-hi, us hi vull a tots!

La taula està parada! Sí Lorena, per tu també *(riu)*

EFFECTE: Bullici entre els assistents, alguns comencen a aixecar-se per saludar als germans. Abans que ningú pugui sortir, algú puja a l'escenari. Soroll de passes i silenci.

VICTÒRIA: Un moment, un moment!

(silenci, baixa la remor del públic)

Sé que no esperàveu que parlés. De fet, no sé si esperàveu que tornés. Però ho he fet. *(pausa)* Ho he fet perquè he estimat molt, la meva mare. Potser no ho semblava, potser molts no ho enteneu *(s'emociona, però aguanta)*, però jo l'adorava.

MARTÍ: *(en segon pla, només pels seus germans)* Però què està fent? Tan bé que anàvem, siusplau...

DAVID: *(aprovant)* Sí senyora.

PAT: Es pot saber què fa que no baixa? Està fent el ridícul i ens hi està deixant a tots plegats.

VICTÒRIA: *(primer pla)* La mare va ser sempre allà on emmirallar-me. De petites jugàvem a disfressar-nos, a fer vestits... jo diria que això meu pel disseny en el fons és culpa seva *(riu)*. Ha estat sempre una inspiració *(s'emociona altra vegada)*, perdoneu, una inspiració per mi.

(en segon pla i trepitjant-se)

PAT: Però si vestia fatal!

MARTÍ: Què està dient!

DAVID: (*rient*) Que no baixi mai, déu meu.

VICTÒRIA: És per això que la meva nova col·lecció, la més personal que he preparat fins ara, portarà el seu nom.

(*en David esclata a riure, els altres no s'ho poden creure, esbufecs i 'no m'ho puc creure' repetitius*)

VICTÒRIA: Això és tot. Gràcies.

EFFECTE: Passes que baixen i surten a l'exterior. En David encarariu mentre hi ha una remor dels assistents que assimilen el que ha passat. Campanes que sonen de lluny marquen el final del funeral. Bullici de gent cada cop més fluix acompanyat per passes cap a l'exterior. Fade out.

Escena 3. Interior. Restaurant La Martinada.

EFFECTE: Soroll de plats i copes, veus que es creuen. Crits del tipus 'gambes a la 4', 'on és el vi blanc de la taula 3?', 'necessito els dels Torrents, que se'm queixen!'. Portes batents que s'obren i es tanquen. Passos ràpids, xocs de safates. Ambient de dinar sorollós. De cop un xoc entre dos en un lloc més tranquil, possiblement passadís abans d'arribar a la cuina.

VICTÒRIA: Ai, perdona Martí, no t'he vist. Estàs bé?

MARTÍ: (*solapant-se*) Perdona, Victòria, sí sí, només estressat. És el primer cop que tinc mig poble al restaurant en un funeral. I sense la mare per criticar-me... (*de broma*) Però estic bé. Estem bé, no?

VICTÒRIA: Sí, ho estarem...

EFFECTE: L'atenció es desvia a una conversa propera entre un grup del poble. El volum puja progressivament.

VEÏNA 1: Jo només dic el que m'han dit. Que la van trobar al lavabo, i no com si hagués caigut...

VEÏNA 2: Què vols dir, boja?

VEÏNA 1: Amb la porta esbotzada i ella amb la tovallola, pobra...

VEÏNA 2: Ai, Mare de Déu. Tant de missa que era, pobreta.

VEÏNA 3: Que no... va ser al sofà, però com si algú l'hagués empès per darrere. Avui dia ja no pots estar tranquil·la ni a casa teva!

VEÏNA 1: A mi és el que m'han dit! Es veu que feia temps que la veien estranya...

EFFECTE: Fade out de les veïnes. De cop, tot sona més llunyà. Les onades del mar de fons al llarg de tota l'escena. Unes passes, un sospir i un encenedor.

Escena 4. Exterior. Prop de la platja.

PAT: (sospirant cansada, per a ella mateixa) Oh... per fi. (exhala fum)

(soroll de les onades. Pausa. Un mòbil sonant, el seu)

PAT: Sí, ara et penses que te l'agafaré. A prendre pel sac, imbècil. (penja la trucada)

EFFECTE: El mòbil està en soroll. Sentim com entra al WhatsApp i marca unes lletres. Obre un missatge de veu i el reproduceix.

(Veu femenina desconeguda): Ei, Pat. Mira, que t'ho volia dir com més aviat millor. Allò que em vas demanar, ja està fet. Ho he fet, vaja. Està tot arreglat, ja pots deixar de preocupar-te, si?

(pausa. Posa el següent missatge)

(Veu femenina desconeguda): Ah, i borra aquest missatge quan l'escoltis. Per si de cas, tu ja m'entens.

EFFECTE: La nota de veu s'atura. Exhala el fum. De cop, dues veus en segon pla que riuen, s'ho passen bé.

PAT: (per ella mateixa) Mira-la... Digues-li tonta, en aquesta. (exhala)

Escena 5. Exterior. Prop de la platja.

VICTÒRIA: Lluc, para (riu). Para, va, que ens veuran. (petons pel mig)

LLUC: I què, si ens veuen?

VICTÒRIA: Em posaràs en problemes, tu. No has canviat gens, ho saps?

LLUC: Tu tampoc (*li fa un petó*). Tenia ganes de veure't.

VICTÒRIA: Te m'has tornat romàntic, amb el temps...

LLUC: Treus el pitjor de mi... quan ens podem veure bé? Vull parlar amb tu.

VICTÒRIA: Perdona? I això? (*fent broma*) Diguem-ho, Lluc, confessa que t'has enamorat només en veurem arribar, ho has sabut tal qual he entrat per la porta.

LLUC: Ets més burra (*li torna a fer un petó*) És de debò, necessito explicar-te coses que han passat durant aquest temps. No t'espantis, però fem un cafè quan tinguis temps, d'acord?

VICTÒRIA: Nen, clar que m'espanto. Què dius?

LLUC: Tu fes-me un lloc a la teva apretadíssima agenda, si?

VICTÒRIA: Però em diràs de què va o m'he de trencar el cap fins que et vegi?

LLUC: Com si no ho haguessis estat fent durant set anys... (*li fa un petó*)

VICTÒRIA: Com jugues... va, passa. T'escric per veure'ns aviat, vale? No et tornis boig esperant el missatge?

LLUC: Ho intentaré... fins ara, guapa.

EFFECTE: Passos d'en Lluc allunyant-se. El mar continua de fons.

VICTÒRIA: (*veu en David caminant sol a la platja. El crida, però ell no la sent*): David!

(*per ella mateixa*) Què fa aquest ara...?

Escena 6. Exterior. Platja.

EFFECTE: El mar en primer pla. En David camina prop de les onades. Parla per si mateix.

DAVID: (*estressat, fent voltes*) Hòstia puta... què he fet. No pot ser, me cagun déu. David estàs sempre igual, cony! Si em troben amb això... no, no. No ho sabré explicar. Prou. David concentra't hòstia!

EFFECTE: Se sent com agafa impuls i llença alguna cosa al mar. So de l'objecte xocant a l'aigua. Unes passes per darrere.

VICTÒRIA: David! T'estava cridant, què fas aquí?

DAVID: (*notablement nerviós*) Victòria, hola! Res, he sortit a prendre l'aire. I tu? Pensava que eres a dins.

VICTÒRIA: (*despistant*) No, com tu. Necessitava una mica d'espai. Hi ha tanta gent...

DAVID: Sí, no s'aguanta. El paripé aquest l'haurem d'aguantar gaire?

VICTÒRIA: No, ja veuràs. D'aquí a una setmana ens deixaran en pau. La família Vidal no dona per tant...

DAVID: (*fa broma*) Ho diu la nena que ha revolucionat el poble amb la seva tornada!

VICTÒRIA: Exactament, i a sobre l'han vist parlant amb la bala perduda de la saga... déu meu, què dirà l'Antònia?

(*els dos riuen*)

DAVID: Va, anem cap a dins abans no se'ns acabi la llibertat condicional.

VICTÒRIA: Vigilada, i vigilada!

EFFECTE: So de passes allunyant-se. Fade-out de les onades del mar.

Escena 7. Interior. Restaurant La Martinada.

EFFECTE: Remor de fons molt llunyana, porta que s'obre i bullici més fort. La Victòria i en David entren al restaurant.

DAVID: Aquí no es mou ningú, eh.

VICTÒRIA: Si la mare fos aquí els faria fora ràpid.

(*ambdós a la vegada, imitant-la*): Vinga, tothom fora! Que no en teniu mai prou! (*riuen*)

VICTÒRIA: Ai, Martí, com està l'ambient?

EFFECTE: Calaix es tanca amb força.

MARTÍ: Es pot saber què foteu aquí? Que no sabeu que no heu d'entrar per la porta del darrere?

DAVID: Martí, què dius? Ho hem fet tota la vida, què t'agafa?

MARTÍ: Què t'acabo de dir? Marxeu d'aquí, hòstia!

VICTÒRIA: David, anem.

EFFECTE: Bullici de nou, ara més proper.

VICTÒRIA: Tu estàs flipant igual que jo, oi?

DAVID: No l'entenc, de debò que no l'entenc.

VICTÒRIA: Però has vist com ha tancat el calaix de l'escriptori? David, ho has vist?

DAVID: Em treu de polleguera. Com ens pot parlar així, Vicky?

VICTÒRIA: Tenia un paper a les mans quan l'he saludat. És això el que té allà tancat. Ho hem d'anar a obrir, David, anem-hi aquest vespre.

DAVID: No em siguis desconfiada tu ara, que anàvem molt bé. A més, avui sopem a casa de la Pat els quatre germans. I és una ordre...

VICTÒRIA: Però si ho has vist! Has vist el mateix que jo! Tenia alguna cosa entre les mans, si o no?

MARTÍ: (*acostant-se*) Nens! (*ja en primer pla*) Victòria, David, perdoneu. No sé què m'ha passat. Estic molt nerviós últimament amb tot això de la mare, ja m'enteneu. M'ha trasbalsat una mica, sabeu?

DAVID: Tio, quin número t'has marcat.

MARTÍ: Sí, ho sento. No ha estat bona idea, potser, això d'avui.

DAVID: Va, que t'ajudem a buidar la sala...

MARTÍ: Gràcies maco. Vicky?

VICTÒRIA: Sí, sí, és clar.

EFFECTE: Fade out del bullici.

Escena 8. Interior. Casa de la Pat. Nit.

EFFECTE: Soroll de plats i gots, es para taula. Algú omple les copes de vi. Soroll d'alguna cosa fregint-se.

MARTÍ: Va, brindem per la mare. (les copes continuen omplint-se) Pel nen aigüeta, eh?

DAVID: (irònic) Sí, pel drogoaddicte res d'alcohol, no fos cas que brotés, oi?

MARTÍ: Hòstia, David...

DAVID: Què, no fèiem broma de tot? La família Vidal sempre ha destacat pel seu sentit de l'humor, oi Pat?

(la Victòria riu)

PAT: Mmmm... ens hem llevat graciosets, avui? (pausa)

VICTÒRIA: Es veu que alguns més que d'altres (fent broma)

PAT: Alguns més que d'altres, tu ho has dit. Què tal per Amsterdam?

VICTÒRIA: Per què ho dius?

PAT: Et pregunto, Victòria. Fa set anys que no ens veiem i et sorprèn que et preguntis per la teva vida allà?

VICTÒRIA: Ah, no. Doncs molt bé... (pausa) La veritat és que genial. La gent és tan oberta, tan interessant. Cada nit hi ha una festa a una casa diferent, és impressionant. Els bars són un altre rotllo, sabeu? Hi anem a vegades amb els de la feina...

PAT: (interrompent) Has conegut algú?

MARTÍ: No estaves amb aquell noi, en Liam? Com està? Encara viu junts?

VICTÒRIA: (una mica incòmoda) Sí, encara estem en aquell piset que us vaig ensenyar. De fet us envia records.

PAT: Quan porteu, ara?

VICTÒRIA: Aviat farà quatre anys.

PAT: Carai, quatre anys... i estàs contenta? Enamorada?

VICTÒRIA: (entenent per on van els comentaris) Sí, Pat. Molt enamorada. I tu?

PAT: (*rient*) Oi tant, enamorada! Com el primer dia (*sarcàstica*).

VICTÒRIA: Qui ho diria, no?

PAT: Què vols dir?

VICTÒRIA: No, que qui ho diria que esteu tan bé amb en Jordi. Gairebé passa menys per aquesta casa que jo, i es mor la mare i no és capaç de venir a l'enterrament. És estrany, no trobes?

(en David agafa aire veient l'ambient)

PAT: Victòria no em busquis. No em busquis que em trobaràs.

VICTÒRIA: Què trobaré, Pat, m'ho dius?

MARTÍ: Bueno, Bueno, Bueno... estem una mica alterats, no? Us sembla si trec el sopar?

DAVID: Això, tu posa pau que se t'ha donat sempre molt bé.

PAT: Tu no estàs per parlar, David.

DAVID: Que no? Ah, no. Jo mai. Jo mai puc parlar. Gairebé preferiries que no sortís de casa, oi? Amagueu-lo, el cas perdut de la família! Tacarà el gran nom dels Vidal! No estàs cansada, Pat? De fingir que tot està al seu lloc? De fer veure que no ha passat mai res i si ha passat t'has ocupat de tapar-ho tan bé com has pogut. Accepta-ho d'una vegada, Pat. Estàs feta merda, gairebé tant com jo, imagina't (*riu*)

VICTÒRIA: David, ja està, va. En Martí té raó. Tornem a començar?

DAVID: Oh, sí! Tornem a començar! Vicky com no se m'havia acudit! És fàcil dir-ho quan fuges, veritat? Benvinguda, senyoreta Amsterdam!

EFFECTE: Una cadira es mou bruscament. So de les copes movent-se. En David agafa l'ampolla de vi.

PAT: David, seu si us plau.

DAVID: (*fa un glop, i dos i tres. Respira profundament*) Victòria, tu em miraves diferent. Aquest parell van començar molt ràpid amb aquella falsa preocupació tan horrorosa, amb els 'no hauries, David', 'va, David, t'has d'espavilar'. Tu no. Però vas marxar.

VICTÒRIA: (*cridant*) I què havia de fer, David? Deixar-ho tot per vosaltres? Renunciar a la meva vida com has fet tu, Pat? Que caiem a trossos, per favor.

DAVID: Et necessitava! Vicky, et necessitava i vas marxar! Vas desaparèixer d'un dia per l'altre.

VICTÒRIA: David para de culpar als altres el que et passa per culpa teva! La vida que tens és culpa teva! T'hi has posat tu solet! Tu!

MARTÍ: Ja n'hi ha prou!

(*ambdós*) Vols callar, Martí?

EFFECTE: Crits diversos. De cop, un telèfon sona.

PAT: Silenci! (*queda només el so del telèfon*) És important. Són de l'hospital.

(*so de l'ampolla posant-se sobre la taula*)

PAT: Tots callats.

EFFECTE: El telèfon es despenja.

PAT: Sí?

(*Una veu desconeguda a l'altra banda*): Patrícia Vidal?

PAT: Sí, soc jo.

(*Veu*): Ja tenim els resultats de l'autòpsia.

EFFECTE: Cop. Sintonia d'inici com a tancament.

Final del primer capítol.

4.3. Escaleta tècnica

Escena 1.

Blocs	Indicacions tècniques	Veus	Peus dels actors	Temps	
Sintonia	PP			30''	30''
	Veu en off	Off	"La Vidal (...), hivern del 2022.	10''	30''

	Sintonia resol't				
Ambientació exterior (soroll del mar, campanes properes, vent)	1P				
Efecte passos i encenedor	1P			5''	45''
Efecte número telèfon	1P			5''	50''
Trucada	1P	PAT i JORDI	Si? / Què, no em pensaves trucar? (...) Ves-te'n a prendre pel cul...	1'30''	2'20''
Efecte passos	2P			5''	2'25''
Diàleg	1P	MARTÍ	Pat, no et trobava (...)	10''	2'35''
	1P	PAT	Escolta'm amor, he d'entrar (...)	10''	2'35''
	1P	PAT i MARTÍ	En Jordi (...) / han enviat una corona preciosa...	15''	2'50''
Efecte passos	2P			5''	2'55''
	2P	VICTÒRIA	Eh! Holi!!!	5''	3''
	1P	PAT i MARTÍ	No m'ho puc creure (...)	5''	3'5''
Efecte pujar escales	2P				
	2P	VICTÒRIA	Quines ganes (...) Cucu!	5'	3'10''
	1P	PAT i MARTÍ	Què porta posat? (...) / Amsterdam	5''	3'15''
Diàleg	1P	MARTÍ, VICTÒRIA i PAT	Guapa! (...) Ara sí que ja hi som tots!	45''	4'
Efecte pujar escales	2P			5''	4'5''
Efecte claus	2P			5''	4'10''

Diàleg	1P	DAVID, PAT, VICTÒRIA i MARTÍ	Hem agafat el teu cotxe (...) vas acabar a l'aigua.	30''	4'40''
So campanes	2P			20''	5'
	1P	PAT	És hora, nens. Entrem.	5''	5'

4.4. Planificació de la temporada

A continuació es detalla la planificació del procés de producció, assajos i gravació, així com el calendari de publicació.

El tancament de guions serà entre el juliol i el setembre de 2025. Es faran revisions i correccions conjuntes amb els actors i la direcció. Les lectures i els assajos començaran a partir de setembre, amb dos capítols per sessió. Es farà primer una lectura i després un assaig dramatitzat. Es podran dur a terme a la Facultat de Comunicació de la UAB, que ofereix espais gratuïts, o bé també a l'Institut del Teatre, on es poden llogar aules si s'és alumne.

L'enregistrament dels capítols començarà a finals de setembre i fins a mitjans d'octubre de 2025. Es gravarà a un estudi de l'Autònoma en 5 sessions agrupant capítols: el pilot, el segon i tercer, el quart i cinquè, el sisè i el setè.

L'edició i postproducció serà entre octubre i principis de novembre. Es farà paral·lelament a les darreres gravacions per garantir que els capítols es puguin estrenar a temps, i començar a veure'n els resultats. Inclou selecció de preses, tractament de so, integració de músiques i efectes.

L'estrena de "*Les tornades*" serà el 9 de novembre. Es farà una publicació setmanal cada diumenge fins al 21 de desembre. En caps de setmana alterns es penjarà un episodi complementari, que podrà ser un col·loqui amb actors, equip tècnic i prescriptors culturals, o bé debats humorístics que es faran com a esdeveniments presencials.

Per tal de crear un ecosistema narratiu i cultural al voltant de *La Vidal*, es preveu generar expectativa a través de xarxes seguint un pla de comunicació exhaustiu, s'interactuarà amb

l'audiència i s'organitzaran trobades a espais culturals per dotar el projecte d'un caràcter comunitari.

4.5. Pròxims capítols

Capítol 2. “*Allò que vam enterrar*”

Després de la trucada que els confirma que el cos de Teresa Vidal presentava signes de violència, l'ambient entre els quatre germans és més tens que mai. La Victòria comença a seguir en Martí, convençuda que amaga alguna cosa. En David ho sap i ho intenta impedir perquè no acabin tots posats en problemes. La Pat s'obsessiona amb en Lluç, creu que pot estar involucrat.

Capítol 3. “*Que no surti d'aquí*”

En Martí sembla més nerviós que de costum i evita parlar amb els seus germans. En Jordi torna i tenen una discussió molt forta amb la Pat. En David ho sent tot. En Lluç li explica a la Victòria coses sobre la seva mare que ella desconeixia, i ella continua espiant en Martí, que cada cop actua de manera més estranya.

Capítol 4. “*Jugar amb foc*”

La Victòria fa una foto d'en Martí entrant a un recinte als afores. Quan li ensenya a en David, aquest li diu que ha de parar abans no la descobreixi. Tenen una discussió que acaba amb ella preguntant-li sobre l'objecte que va llençar al mar en el primer capítol. Li pregunta on era la nit que la mare va morir. Ell acaba marxant, té un brot i perd el control. La Pat el troba dormint a l'escala i el seu marit no el vol acollir a casa.

Capítol 5. “*Qui no vol pols*”

La Pat parla amb la Victòria per convèncer-la que deixi de veure's amb en Lluç. Ella no li fa cas. En Jordi li menja el cap a en David dient-li que té proves per incriminar-lo. L'amenaça perquè fugi. En Martí descobreix que el segueixen i s'encara amb la Victòria. Perd els papers.

Capítol 6. “*Se sabrà tot*”

Fa dies que en David no apareix. En Martí es desfà i explica el deute enorme que arrossega el restaurant. La seva mare era l'única que ho sabia, i tenia por que l'incriminessin si ho descobrien. La Victòria i ell van a buscar la Pat, que està desesperada per trobar en David.

Capítol 7. “Una família, al capdavant”

Els tres germans es troben a una platja apartats. Ella els explica que havia aconseguit que retiressin una denúncia que en David feia temps que arrossegava. Es posen a parlar de tot el que ha anat passant i comencen a lligar caps. De cop arriba en Jordi completament boig, porta una pistola. Apareix en David just a temps per empentar-lo i fer-lo caure. Confessa la nit que va morir la mare va trobar-se amb les claus de casa d’ella, unes cordes de pescador i les sabates brutes al costat d’una ampolla de whisky buida. Va dubtar d’ell mateix perquè no recordava res. El culpable resulta ser el marit de la Pat, que feia temps que la pressionava per canviar l’herència a favor seu i se’n va cansar.

4.6. Mitjans tècnics

La producció del capítol pilot i de la resta de capítols de *La Vidal* requereix una infraestructura tècnica adequada per garantir-ne el resultat final, especialment tenint en compte que en el radioteatre, la qualitat de l’àudio ho és tot.

La gravació principal s’efectuarà en un estudi amb tractament acústic o una sala improvisada amb materials absorbents (espumes, cortines, moquetes) per evitar reverberacions o sorolls externs. El programa d’enregistrament serà l’Audacity, amb el qual es capturarà i manipularà el so amb precisió i posteriorment s’editaran els continguts.

Es necessitaran micròfons de condensador cardioides per captar amb precisió les veus, com també micròfons ambientals en el cas que capturem sons d’entorns reals d’espais exteriors per la producció del pòdcast.

Sobre els recursos humans tècnics, hi haurà un director de so supervisant la gravació, l’edició i la mescla, un tècnic encarregat del control dels equips durant les sessions, un director d’actors que procuri una bona interpretació dels protagonistes, un dissenyador sonor que crearà l’ambientació i el paisatge sonor, i un editor que coordinarà el muntatge final.

4.7. Sintonies, separadors i efectes sonors

La sintonia principal de la radionovel·la és la porta d’entrada a l’univers de la sèrie. Serà una peça d’entre 15 i 30 segons prou encomanadissa per a convertir-se en identificable pels oients. Per tal de fer-la al màxim de personalitzada, hem comptat amb el músic Magí Coma per fer-nos la banda sonora.

Combinarà els sons clàssics típics de les radionovel·les amb textures contemporànies. L'objectiu serà crear una melodia reconeixible, suggerent i amb un to elegant i melancòlic.

Els separadors ajudaran a marcar els canvis d'escena. Seran fragments breus de 2 a 4 segons on es respirarà per tal de separar espais i personatges. Es jugarà amb els silencis, amb els *fade outs* i *fade ins* i amb el so ambient que serà sempre diferent entre una escena i l'altra.

L'ambientació sonora situarà espais i comunicarà les distàncies entre personatges. Els classifiquem en tres categories: ambientals (soroll de vent, ocells, trànsit suau, bullici de gent, sons domèstics), d'acció (passes, portes que s'obren i es tanquen, cadires, encenedors, notes d'un paper) i simbòlics o expressius (discrets, per reforçar moments de tensió, espetecs breus, silencis tensos).

La majoria els extraurem de biblioteques com *Freesound.org* o *BBC Sound Effects Archive*, que ofereixen una àmplia selecció d'efectes de so. També es podran realitzar enregistraments propis de camp per tal de fer-ho el més acurat possible i assegurar-nos de les llicències compatibles amb l'ús públic.

4.8. Gravació i edició

Les sessions d'enregistrament es realitzaran en estudi o sala insonoritzada amb una configuració de quatre micròfons, un per cada intèrpret protagonista, i un d'extra pels personatges secundaris que van apareixent. La captació serà directa a través de l'Audacity, sense ús de locució externa, seguint el model de ficció immersiva.

En tot moment es treballarà amb un director d'actors amb qui hauran fet una preparació prèvia de guió per garantir una interpretació sincronitzada. L'edició serà un pas clau per lligar-ho tot. Es farà un muntatge del diàleg, eliminant possibles repeticions, respiracions i sorolls accidentals.

La música original i els efectes s'incorporaran amb cura per no saturar l'escolta, sinó potenciar el relat. L'equilibri de volums entre intèrprets, la música i els efectes sonors seran el pas final per tenir una mescla gairebé definitiva. Es controlarà també l'espai estereofònic per suggerir distància entre els personatges. Es jugarà a partir de l'edició, o en el mateix estudi modificant l'espai que tinguin entre ells i el micròfon (*Beginner's Guide to Audio Drama Postproduction*, 2023).

L'exportació final serà en WAV per arxiu i MP3 per distribució a les plataformes.

5. Anàlisi del mercat

5.1. Competència i referents

El mercat de la ficció sonora en català ha experimentat un creixement notable en els darrers anys. L'aparició del *podcasting* ha generat un espai creatiu enorme on hi caben tot tipus de propostes. Sigui de manera autònoma o a través de mitjans més públics que privats, es troben peces de radioteatre a diferents plataformes.

Els programes que conformen la nostra competència solen aparèixer a partir de concursos. En destaquen dos: en primer lloc, els Premis Sonor organitzats per *LA MIRA*, un magazín digital que s'organitza amb la col·laboració de Catalunya Ràdio i La Xarxa per tal de reconèixer el pòdcast de qualitat en català (*LA MIRA*, 2025). I els Premis Idea Ràdio de SER Catalunya, que des de fa sis anys selecciona les propostes del talent jove per convertir-les en un programa real de ràdio (Cadena SER, 2025). En ambdós casos es premien les idees més originals amb formats innovadors que poden ser de narració i radioteatre.

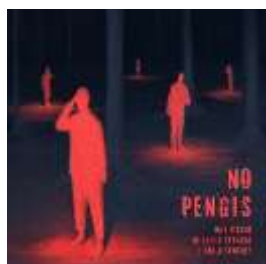
7 dies per morir (2025)

Finalista del Premi Sonor 2025 a millor pòdcast de ficció. Planteja una mena de repte on el protagonista rep el regal d'un amic i es veu involucrat en joc real creat per una empresa. Coquetejarà amb el mal sense saber el peatge que haurà de pagar (Premis Sonor, 2025).

La producció destaca per la seva narrativa immersiva i la capacitat per mantenir el misteri al llarg dels episodis. Està disponible a les plataformes habituals (*Spotify*, *Apple Podcasts*, *iVoox*, etc) i no compta amb perfil de xarxes socials.

No pengis (2025)

Ficció radiofònica creada per Laura Estrada i Pablo Sánchez, guanyadors de la primera edició dels Premis Idea Ràdio l'any 2015 amb el programa *Feliços anys 20*. El programa reproduceix trucades a emergències en temps real. Cada episodi presenta una situació límit explorant la presa de decisions en moments crítics (*No pengis*, 2025).

Imatge 3: No pengis (2025)

La sèrie ha estat enregistrada a la Casa Sors de Barcelona amb la participació d'actors reconeguts com Pep Cruz, Mont Plans, Nausicaa Bonín i David Selvas, i altres personalitats com Antoni Bassas, Laura Rosel o Marta Ros (Ouineta). Està disponible a les plataformes habituals (*Spotify*, *Apple Podcasts*, *iVoox*, etc) i compta amb perfil d'Instagram on pengen continguts de cada capítol, com també el *making off* amb els actors.

Altres apareixen en mitjans públics com 3Cat i RNE, que aposten freqüentment per la ficció sonora, sigui en produccions originals, reposicions o bé col·laboracions amb altres entitats del sector cultural com és la Sala Beckett.

L'última bruixa, 3Cat (2023)

Les veus de Mercè Arànega, Sergi Vallès i David Verdaguer protagonitzen aquest pòdcast de ficció escrit per Anna Maria Ricart. Una bruixa és perseguida per un caçador que viatja per pobles i èpoques diferents mentre viu històries que es convertiran en llegendes. Referent pel seu caràcter immersiu i dramàtic.

Imatge 4: L'última bruixa (2023)

L'ascensor, d'Anna Maria Ricart (2022)

Una coproducció entre Radio 4 i la Sala Beckett dirigida per Sergi Belbel. L'escena transcorre en un ascensor d'un edifici d'oficines que s'atura. Interpretada per Míriam Iscla, Anna Ycobalzeta, David Bagés i David Vert.

Amb aquesta proposta, el mitjà públic apostava per la ficció sonora i a la vegada donava l'oportunitat a nous creadors de portar les seves obres a terme. A RNE Àudio s'oferia una selecció de programes destacats de radioteatre, però no rep continguts nous des del desembre de 2022 (*Radioteatre a Ràdio 4*, 2025).

Els referents radiofònics han estat bàsics per estudiar el format de la ficció sonora, la construcció de l'ambientació per antena, els recursos que s'utilitzen perquè tot tingui coherència

i l'oient no es perdi en cap moment, etc. Però pel que fa a la trama i al to del nostre projecte, les propostes on ens hem emmirallat són televisives.

En cap moment aquesta decisió és per fer una comparativa entre els programes televisius i els pòdcasts, o per fer una calca del que es fa a la televisió. Fixant-nos en continguts que en el seu moment van reunir milers d'espectadors com *Vent del pla* (2005) o *La Riera* (2010), volem reivindicar que amb la ràdio es poden realitzar històries que generin el mateix interès.

***La Riera*, TV3 (2010)**

Imatge 6: La Riera (2010)

Va ser la sèrie de migdies per excel·lència a Catalunya durant 8 anys. És la història d'una família que regenta un restaurant en un poble fictici de la costa del Maresme anomenat Sant Climent. La decisió del patriarca d'abandonar la direcció de la fonda i marxar del poble provocarà una sacsejada emocional i un canvi en els rols familiars.

Mercè Sampietro va interpretar la mare dels quatre fills que representaven els personatges principals de la telenovel·la. Va comptar amb vuit temporades i més de 1.500 capítols. Les audiències van ser

més altes que la seva predecessora, *El cor de la ciutat*, (2000) i anaven al voltant dels 400.000 espectadors (ARA, 2014).

Ha estat un dels referents clau a l'hora d'idear *La Vidal*. Recursos tant narratius, com temàtics i estilístics han servit per escriure els capítols de la radionovel·la, començant per l'estructura familiar on el pes recau sobre una mare i quatre fills.

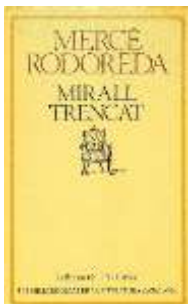
***The White Lotus*, HBO (2021)**

Imatge 7: The White Lotus (2021)

Sèrie nord-americana que combina drama i sàtira per explorar les relacions humanes en un entorn tancat i en situacions portades al límit. La seva estructura coral i la manera com els personatges, al principi plans, poc a poc van desvetllant les seves intencions també ha servit d'inspiració per a la construcció de la narrativa de *La Vidal*. Va estrenar-se el 2021 i compta amb tres temporades.

***Mirall Trencat*, de Mercè Rodoreda (1974)**

La novel·la retrata la decadència d'una família burgesa catalana al llarg de diverses generacions. La seva profunditat psicològica i l'atenció als detalls familiars han ofert una base literària per a la creació de la radionovel·la.

Va publicar-se el 1974 i és considerada l'obra més coral de l'escriptora Mercè Rodoreda. Al marge dels referents radiofònics i televisius, *Mirall trencat*

Imatge 8: Mirall trencat (1974) suposa un gènere més que ens ha servit com a inspiració.

5.2. Anàlisi DAFO

L'anàlisi sobre les Debilitats, Amenaces, Fortaleses i Oportunitats permet valorar el posicionament estratègic de *La Vidal* dins el mercat del pòdcast de ficció en català. És una eina imprescindible per detectar els aspectes interns i externs que poden condicionar l'èxit del projecte.

5.2.1. Fortaleses

Originalitat temàtica i estilística

La Vidal combina l'ambient rural i familiar amb elements de misteri i tensió emocional, una fórmula amb recorregut però que actualment no té presència a la ràdio. La radionovel·la és històrica, ha format part de la ficció sonora durant molt de temps, però actualment els programes han virat cap a un altre cantó. Continuen utilitzant els ingredients de la novel·la, la intensitat, els personatges dramàtics i complexos i les situacions extremes, però no hi ha oferta que reivindiqui el component tradicional de manera humorística.

Per exemple, després de *La Riera*, els migdies de 3Cat van passar a ser de la sèrie *Com si fos ahir* (2017). Segueix sent una telenovel·la, però ha perdut el grau de dramatisme que caracteritzava l'anterior. Això és el que es vol recuperar amb *La Vidal*, que porta la idea universal d'una radionovel·la a la modernitat, però sense perdre els tics d'una novel·la de tota la vida.

Referencialitat cultural catalana

Es jugarà molt amb l'arrelament territorial i cultural de Catalunya. La llengua, el paisatge, els cognoms i les dinàmiques familiars. Tot això farà que, des de l'humor però sense arribar a la caricatura, creï un ambient que retrati una realitat cultural característica.

Producció sonora immersiva

El projecte aposta per una ambientació plena de detalls sonors, inspirada en produccions com *No pengis*, on l'ús dels efectes i la música són essencials per construir atmosferes creïbles. Aquesta cura en l'àudio podria competir dins un mercat on hi ha productes de ficció d'alta qualitat.

Format serialitzat

Una minisèrie de 7 episodis permet un desenvolupament narratiu tancat i gestionable, tant per a la producció com per al públic. Aquesta estructura està pensada per fomentar l'expectativa entre els oients, un dels trets distintius dels pòdcasts narratius de ficció i que busca la fidelitat dels oients, que hauran d'escoltar-se tots els programes per saber com acaba tot plegat.

Els vincles entre personatges i la trama que anirà avançant a cada capítol seran un mecanisme eficaç per mantenir l'atenció de l'oient.

5.2.2. Debilitats

Anonimat

En un mercat on l'oferta de pòdcasts sembla ser infinita, costa molt diferenciar-se. Els noms propis i les produccions de mitjans consolidats dominen com ho fa Catalunya Ràdio, SER Catalunya o Podium Podcast. Entre aquests gegants de la comunicació, una proposta emergent o sense cares conegudes pot tenir més dificultats per fer-se visible.

Recursos tècnics i pressupost limitats

A diferència d'altres projectes grans, *La Vidal* podria no comptar d'entrada amb estudis de gravació professionals o accés a equips tècnics d'alta gamma. Això podria afectar la qualitat de l'àudio de l'episodi pilot que serviria per intentar vendre la idea i aconseguir mitjans.

Dificultat per consolidar audiència fidel

L'any 2022 es començava a parlar de la saturació del *streaming*, un terme que fa referència a la sobreabundància de pel·lícules, documentals i sèries a les diferents plataformes. Només a Espanya, hi ha més d'una desena d'aplicacions *streaming* d'entre les quals cada vegada és més complicat escollir. Segons dades recollides per El País, molts usuaris es veuen saturats i acaben donant-se de baixa en moltes d'elles (Ayuso, 2022).

Avui dia, això pot ser extrapolable al món del *podcasting*. Cada vegada hi ha més oferta i, per tant, més dificultat per destacar. L'estat del consum de ficció sonora, que és encara un hàbit emergent entre els nous formats, representa l'arma de doble fil que cal afrontar tenir en compte.

5.2.3. Oportunitats

Creixement del pòdcast com a mitjà narratiu

L'informe de l'Observatori de la Ràdio a Catalunya (2024) apunta que el consum de pòdcasts en català ha augmentat un 23% en dos anys, especialment entre persones de 25 i 45 anys (L'OBS, 2024). La ficció sonora és un dels formats amb més potencial de creixement per la seva flexibilitat narrativa.

Les perspectives de futur són també positives: segons l'últim informe sectorial de l'Agència per la Competitivitat de l'Empresa de la Generalitat de Catalunya, ACCIÓ, el consum global de pòdcasts incrementarà un 5,6% anual fins al 2028 (Racó Català, 2025).

Reforç de la producció pròpia i en català

Iniciatives com els Premis Sonor o Idea Ràdio han posat en valor les propostes de ficció catalana, amb suport mediàtic i econòmic a nous creadors. El projecte *La Vidal* podria presentar-se a convocatòries d'ajuts, residències creatives o concursos com els esmentats per intentar obtenir oportunitats de professionalització.

Possibilitat de col·laboració amb plataformes educatives i culturals

Programes com aquests, que se centren en la llengua i la cultura, poden tenir recorregut dins d'institucions com Òmnium Cultural, l'Institut Ramon Llull, biblioteques públiques o mitjans com Núvol o Ràdio Primavera Sound, entre d'altres.

Espai obert a noves veus

El pòdcast permet una democratització de la producció i l'emissió de continguts. Aquesta obertura fa possible que projectes independents com aquest arribin a públics diversos si es treballa una bona distribució (Spotify, iVoox, Youtube, web i xarxes pròpies).

5.2.4. Amenaces

Competència creixent dins el *podcasting*

Tot i que la ficció en català no està saturada, el nombre de pòdcasts creix exponencialment, i això pot dificultar la visibilitat d'un nou projecte sense un pla de difusió i presència a xarxes. A més, la competència amb ficcions en castellà o anglès és notable.

Fragmentació de l'audiència

El públic potencial es dispersa entre plataformes, temàtiques i formats. La fidelització es converteix en un repte: cal construir comunitat i mantenir l'interès al llarg dels capítols amb estratègies narratives i de comunicació sòlides.

Desconnexió generacional

Encara hi ha una part del públic més gran (majors de 45 anys) que associa la ficció sonora a models antics de radioteatre, i pot no sentir-se interpel·lat per formats moderns de pòdcast. Per tal d'arribar a nous públics s'ha de fer un esforç en la divulgació i difusió del contingut. Només així es podrà ampliar la base d'oients.

5.3. Mapa de posicionament

El mapa de posicionament té com a finalitat situar *La Vidal* dins l'ecosistema actual de pòdcasts de ficció en català, identificant les seves característiques distintives i comparant-les amb altres produccions similars. Aquesta anàlisi permet visualitzar l'espai que ocuparia el projecte en termes de temàtica, estil narratiu i producció sonora, facilitant així l'estratègia de difusió i promoció.

Eixos de posicionament

Eix horitzontal: estil narratiu

Clàssic: narratives lineals, estructures tradicionals, veu narradora omniscient.

Experimental: narratives no lineals, estructures innovadores, ús intensiu de recursos sonors i formats poc convencionals.

Eix vertical: intensitat dramàtica

Baixa: històries lleugeres, to humorístic o relaxat.

Alta: històries amb alta càrrega emocional, també humorístic però amb trames més complexes.

Posicionament de *La Vidal*

Estil narratiu clàssic: la peça adopta una estructura narrativa tradicional, on els fets transcorren cronològicament i tal com han ocorregut. A poc a poc coneixem la complexitat de cada personatge i van apareixent subtrames a mesura que avancem.

Intensitat dramàtica alta: la trama gira al voltant de la mort de la matriarca d'una família. El punt de partida té una càrrega emocional forta que es combina amb els neguits de cada personatge. El resultat, però, és una comèdia dramàtica plena de gags que acaba convertint-la en una paròdia de les radionovel·les.

Font: Elaboració pròpia, 2025.

Anàlisi

La Vidal es posiciona com una producció de ficció amb un estil narratiu clàssic i una alta intensitat dramàtica. Segueix l'exemple de les radionovel·les tradicionals, i comparteix el to amb referents esmentats anteriorment, com el llibre *Mirall trencat* o la sèrie de *La Riera*. Com que no són del mateix format, no suposen una competència directa.

L'ambientació rural i el focus en les dinàmiques dels protagonistes s'assimilen a les que trobem a *The White Lotus*, que té el mateix grau de dramatisme però presentat de manera més experimental. És un projecte audiovisual i és per això que juga amb un altre tipus de recursos.

Els pòdcasts *No pengis* i *L'ascensor* són també de caràcter més experimental: trames més menys típiques de les que trobarem a La Vidal. El primer té una intensitat dramàtica igual d'alta que la nostra radionovel·la i podria ser, en certa manera, competidor. Tot i això, són compatibles en el panorama. Ambdós són ficcions sonores dramàtiques amb recursos similars, però les trames no tenen res a veure. A més, a *No pengis* els capítols són conclusius, tenen un principi i un final i no es lliguen entre ells per formar una minisèrie on cada episodi funciona amb el mateix plantejament, nus i desenllaç.

En el cas de *L'ascensor*, ni la trama ni el format s'assemblen gens. És un sol programa de 25 minuts amb inici i tancament, sense formar part de res més elaborat. Representa un referent i un competidor perquè s'inclou dins del radioteatre, però no cobreix el que pot oferir *La Vidal*.

5.4. Públic objectiu

La radionovel·la *La Vidal* s'adreça a un públic jove i adult, principalment d'entre 18 i 55 anys. L'audiència catalanoparlant demostra un interès creixent per les narratives sonores, ja sigui per un pòdcast entre 4 amigues on parlen sobre l'amor com *Les males decisions* (Ràdio Primavera Sound, 2025), o en propostes immersives com *Crims* (Catalunya Ràdio, 2018).

Segons l'Informe del Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC, 2023), el consum de pòdcasts va augmentar un 2% respecte a l'any anterior amb una notable presència entre els adults joves i de mitjana edat. A nivell estatal, l'EGM (Estudi General de Mitjans) indica que la ràdio manté una audiència diària de gairebé 24 milions d'oients, amb un increment en l'escolta per *streaming* que ja representa prop del 14% de l'audiència total (Cadena SER, 2024).

L'audiència a qui va dirigida una radionovel·la com *La Vidal*, doncs, és àmplia si l'entensem com a pòdcast disponible a les plataformes principals de *streaming*, i més encara si existís la possibilitat de passar-ho per l'antena de ràdios com RAC1, Catalunya Ràdio o SER Catalunya, on es pescarien oients d'edats superiors que no utilitzen aplicacions per escoltar la ràdio, però que, en canvi, podrien interessar-se per un programa serial.

Interès per la ficció sonora

La ficció sonora, tot i ser un gènere avui minoritari, està experimentant un ressorgiment gràcies a iniciatives com les subvencions de l'Institut Català de les Empreses Culturals per a pòdcasts de ficció narrativa en català, que poden cobrir fins al 100% de les despeses subvencionables (ICEC, 2025).

Això dona una empenta a una pràctica cara i que costa que tingui futur a segons quins mitjans. La CCMA i RNE representen els dos mitjans públics que aposten per la narrativa sonora. Ràdio Nacional d'Espanya va ser reconeguda amb un Premi Ondas el 2024 pel programa *Ficción Sonora*. En el seu cas, la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals ha llençat diverses convocatòries per a projectes audiovisuals innovadors incloent-hi la ficció radiofònica.

És així com els mitjans públics mostren un compromís amb aquest gènere oferint plataformes i recursos per al desenvolupament de projectes innovadors. No es pot dir el mateix dels privats, que solen evitar arriscar-se amb programes d'aquest estil que tot i enriquir l'oferta cultural, moltes vegades no permeten recuperar els costos amb els quals s'han produït.

Nínxols

La Vidal té un caràcter molt marcat, i per tant captarà oients de nínxols també molt definits. En primer lloc i més evident, els amants del drama familiar. Els espectadors que van seguir sèries com *La Riera* i s'han quedat orfes d'un format novel·lat en català hi trobaran una narrativa similar, aquest cop com a pòdcast.

Aquest segment inclou oients que busquen narratives emocionals, complexes i amb profunditat psicològica. Programes com *Crims* de Carles Porta demostren l'interès per històries intenses i ben produïdes, en aquest cas basades en fets reals, que acumulen més de 5,8 milions de reproduccions a les plataformes on es distribueix (CCMA, 2023).

De la mateixa manera, els pòdcasts culturals estan guanyant popularitat, especialment entre el públic jove i femení. Catalunya Ràdio, per exemple, és l'emissora preferida amb programes com *El búnquer* i *Un restaurant caníbal a Berlín* que han experimentat creixements significatius en audiència (CCMA, 2024).

A més, iniciatives com Ràdio Primavera Sound han ampliat la seva oferta de cara aquests formats, incloent-hi temàtiques com filosofia, literatura i cinema fantàstic, demostrant l'interès per continguts culturals de qualitat (El País, 2024). El buit, però, es troba en el radioteatre.

La proposta de ficció sonora en català que representa *La Vidal* vol cobrir aquest buit i atraure un públic clarament interessat en el *podcasting* cultural. La demanda és creixent, i tot i que l'oferta és àmplia i de qualitat, no hi ha projectes que ho recullin humor, interpretació i cultura en un format com el radioteatre.

Per molts és segurament encara desconegut o una cosa del passat, i serà aquest precisament el ganxo i el repte: vendre un programa de ficció sonora com a modern i amb la capacitat de captar públic tant jove com adult.

5.5. Duració i periodicitat

Segons les bases de les subvencions de l'ICEC per a pòdcasts de ficció narrativa, es requereix una durada mínima de 10 minuts per episodi, amb un mínim de 6 episodis per temporada, la qual cosa permet flexibilitat per adaptar la durada a les necessitats narratives (ICEC, 2023).

Seguint aquestes indicacions, cada capítol de *La Vidal* tindrà una durada d'entre 20 i 25 minuts. Aquesta decisió es fa també tenint de referència el ritme habitual dels programes de radioteatre, que es basen en la idea que per tal de mantenir l'atenció de l'oient cal un temps definit que no resulti excessivament llarg.

Aquest rang permet desenvolupar trames complexes i personatges profunds sense perdre el ritme narratiu. Seran 7 episodis amb una periodicitat setmanal que busca fomentar l'expectació de l'oient. La publicació dels capítols en compte gotes crearà una rutina d'escolta i mantindrà l'interès de l'audiència al llarg del temps.

El temps entre episodis dona espai per a la discussió i la creació d'expectatives sobre què pot passar en el següent. *La Vidal* jugarà amb aquesta anticipació del públic amb un calendari setmanal que permeti la promoció per xarxes de cada capítol, així com la sensació d'estrena. Es marcarà un dia de la setmana en què es publicaran els programes.

Però es vol fer un pas més. L'objectiu serà aconseguir que *La Vidal* transcendeixi el format de pòdcast per convertir-se en una mena d'esdeveniment cultural. A part de la presència a diverses

plataformes de *streaming* i a les xarxes socials on es difondran els continguts, la interacció amb l'audiència serà un pilar fonamental del projecte.

L'enfocament segueix l'exemple de *Club Tàndem* de Juliana Canet i Marina Porras (3Cat, 2024), un club de lectura mensual en format pòdcast que es combina amb actes a biblioteques d'arreu de Catalunya. La ficció sonora buscarà la col·laboració d'entitats culturals com llibreries, centres i altres institucions que permetin l'organització d'esdeveniments oberts al públic.

Inspirades en les tertúlies que es feien a TV3 després de la projecció dels capítols de *La Riera*, (*Divendres*, TV3, 2009 a 2017), les sessions reuniran personalitats conegudes per comentar el contingut de cada episodi amb un to distès, humorístic i de sobre taula.

Es podran complementar amb col·loquis amb els actors i l'equip creatiu que permetran al públic conèixer el procés i saber-ne tots els detalls. Aquestes activitats busquen crear una experiència participativa, un lloc on relacionar-se i on parlar de teatre i cultura de manera desenfadada. En definitiva, construir una comunitat al voltant del projecte convertint-lo en un referent cultural en l'àmbit de la ficció sonora en català.

5.6. Anàlisi final de la competència

En el context actual del *podcasting* i de la ficció radiofònica en català, *La Vidal* apareix com una proposta singular. L'anàlisi de la competència ha demostrat que, tot i que hi ha projectes de qualitat impulsats per mitjans públics, privats o de manera autònoma (com *No pengis*, *L'última bruixa*, *L'ascensor o Crims*), no existeix una proposta que combini tots els ingredients que defineixen aquesta radionovel·la: drama familiar, misteri sostingut, ambientació de poble, tensió psicològica i, sobretot, un component emocional i generacional.

Les ficcions actuals solen apostar per trames de thriller criminal, històric o terror (molts d'ells de to fosc i amb referents cinematogràfics clars), però deixen de banda la narrativa melodramàtica més quotidiana i arrelada al territori. *La Vidal* recupera aquest esperit i el transforma per a l'àudio, partint de referents com *La Riera* o *Mirall trencat* i alhora bevent d'estructures més contemporànies com *The White Lotus*, amb personatges carregats de contradiccions i trames coralment entrelaçades.

Tot això cobreix un buit evident dins del panorama sonor català on escassegen les sèries de ficció amb continuïtat setmanal que generin comunitat, els projectes dramàtics amb estructura clàssica i a la vegada un tractament modern, i els productes que ho converteixin en un esdeveniment cultural.

La Vidal reivindica l'espai del radioteatre contemporani com a territori creatiu. És una proposta amb identitat pròpia que sap d'on ve històricament, però aposta per una mirada moderna. Per acabar, és també un projecte cultural compromès amb la llengua i amb el potencial transformador de la narrativa sonora.

6. Distribució i difusió

6.1. Plataformes de distribució del programa

La a proposta es posiciona com una ficció sonora d'autor en català. És per això que requereix canals que afavoreixin l'accés fàcil, gratuït i multiplataforma. L'estratègia combina presència en plataformes generalistes de *podcasting*, en mitjans públics i espais culturals digitals.

Segons el Baròmetre del Pòdcast a Catalunya (ICEC, 2024), els canals escollits pels oients catalans són Spotify, utilitzat per un 71% dels oients habituals de pòdcast), Youtube (58%), iVoox (33%) i Apple Podcasts (22%).

Seguint aquests hàbits de consum, *La Vidal* se centrarà en Spotify com a plataforma principal i amb possibilitat de crear contingut complementari: llistes de reproducció de personatges, vídeo de les gravacions, etc. És una aplicació accessible per a tothom, no requereix subscripció de pagament per escoltar pòdcasts i això fa que es pugui arribar a una gamma d'audiència àmplia.

A més, Spotify ofereix la possibilitat de compartir i seguir el contingut que agrada. Els usuaris podran doncs penjar els nostres episodis a les seves xarxes socials, augmentant la visibilitat del programa i arribant a nous públics potencials.

El contingut de *La Vidal* estarà disponible també a la resta de canals per tal que no hi hagi cap impediment per escoltar cada episodi. Youtube, iVoox i Apple Podcasts seran també plataformes de distribució que es mantindran actives.

Una altra via estratègica per donar visibilitat a la proposta és la col·laboració amb mitjans públics com 3Cat o RTVE Catalunya. La proposta podria encaixar entre el catàleg de ficció sonora catalana d'ambdós mitjans, fet que suposaria major visibilitat i ressò.

6.2. Pla de comunicació (xarxes socials)

La difusió de *La Vidal* s'articula a través d'un pla de comunicació digital centrat en la creació de comunitat, generació d'expectativa i construcció d'un relat transmèdia al voltant de la sèrie. No es tracta només de promocionar un pòdcast, sinó de construir un esdeveniment cultural compartit.

Objectius comunicatius

- Crear una comunitat digital fidel i activa.

- Donar a conèixer els personatges i l'univers de la sèrie abans i durant la seva emissió.
- Fomentar el consum sostingut episodi a episodi.
- Estimular la participació dels oients a través de l'humor, el debat i els esdeveniments presencials.

Públic objectiu a xarxes

Ens fixarem en els joves i adults d'entre 18 i 55 anys, els més actius a xarxes socials com Instagram, TikTok i newsletters culturals. El públic serà catalanoparlant amb interès per la ficció, la cultura i el drama psicològic.

Línies d'acció

El canal principal de *La Vidal* serà Instagram, seguit per TikTok i X. Són les plataformes amb més repercussió i seguiment pel públic objectiu del programa, i ofereixen varietat de formats amb què experimentar.

En el cas d'Instagram, el *feed* servirà per publicar els cartells dels episodis, cada un d'ells personalitzat segons la trama. Es complementarà amb altres posts amb frases icòniques dels personatges, retrats de cada un d'ells per tal que la gent comentï les accions que fan, mems, esdeveniments pròxims on el públic podrà assistir i altres continguts.

Els *reels* seran igual de rellevants. Es faran clips curts amb fragments d'àudio i subtítols, com també vídeos del *making off* de la minisèrie, reaccions dels actors o preses falses. Aquí també hi apareixerà la col·laboració de prescriptors culturals de rellevància com Andrea Gumes, Juliana Canet, entre altres, o bé d'actors que hagin participat en altres formats similars.

A través dels *stories* es podran proposar enquestes (*ets més de #Pat o #David?*), preguntes obertes i recordatoris del llançament dels nous capítols.

Tot aquest contingut es publicarà també a TikTok, on també se'n crearà de nou. Com que és un format més àgil, directe i creatiu, s'utilitzarà per fer *storytimes* dels personatges, clips d'àudio amb recursos visuals suggerents, o vídeos amb to humorístic per crear tendències (*“coses que faria en Martí”*, *“la Pat si fos el teu ex”*).

En el cas de X, es farà servir com a canal de debat i reacció. En programes com Operación Triunfo o La Isla de las Tentaciones, l'aplicació serveix perquè l'audiència faci un seguiment

en temps real de l'emissió dels capítols. Però en el format dels pòdcasts, on la gràcia és que tothom s'ho escolta quan pot, no té el mateix ús.

S'idearan *hashtags* per a cada episodi com *#LaVidalPodcast* o *#FuneralLaVidal* per tal d'animar al públic a comentar. Es podrà organitzar també contingut específic per a Youtube o Instagram amb tertúlies post capítol. Seran clips humorístics de tertulians ficticis que seran cares conegudes del panorama cultural català comentant els fets de l'episodi.

Això es podrà fer en format presencial a teatres, ateneus o altres centres culturals on la idea és fer-ne un esdeveniment complet al voltant del pòdcast.

Calendari

L'estrena es preveu pel **9 de novembre de 2025**. Es farà una campanya prèvia tres setmanes abans que s'estendrà durant tota l'emissió dels set capítols.

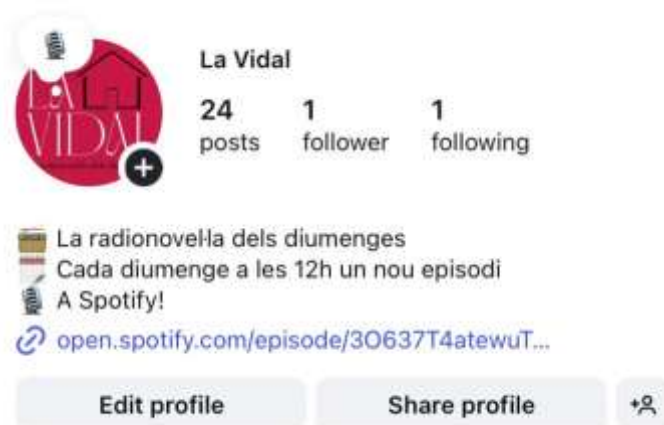
Pre estrena (setmana 1: 19 d'octubre)	Llançament del perfil oficial a xarxes Campanya <i>teaser</i> Revelació del cartell
Pre estrena (setmana 2: 26 d'octubre)	Presentació dels personatges. <i>Making off</i> curt amb actors als assajos Col·laboració amb influencers culturals
Pre estrena (setmana 3: 2 de novembre)	Vídeo promocional complet Publicació de la sinopsi oficial i el cartell del primer episodi
Estrena (9 de novembre)	Llançament de " <i>Les tornades</i> " Reel a TikTok i Instagram amb subtítols i tensió narrativa. Stories per comentar reaccions
Emissió dels 5 següents (16 de novembre a 14 de desembre)	Nou capítol cada diumenge Dimecres: post de recordatori + pregunta a la comunitat Clips curts d'àudio i missatges dels personatges

	Divendres: mems, frases destacades i missatges d'algun prescriptor cultural Invitació a la tertúlia del proper diumenge nit
Capítol final (21 de desembre)	Post commemoratiu: recull de moments clau de la temporada Clip amb <i>bloopers</i> o àudios inèdits dels actors Últim esdeveniment per acomiadar la temporada

6.3. Disseny d'identitat: imatge i marca del programa

Per a crear una identitat visual atractiva hem dissenyat un logotip clar, bàsic i identificable. Combinant el nom del programa, que és el tret distintiu del pòdcast, amb una paleta de colors vius que transmetin la intensitat pròpia d'una radionovel·la, hem creat la imatge que serà utilitzada com a portada en tots els perfils de les xarxes socials: Instagram, TikTok i X.

La tipografia, inspirada en la signatura i d'un estil més aviat clàssic, és prou clara per a fer-se visible a través de qualsevol aparell. La biografia s'acompanyarà pel subtítol també reconeixible de la proposta, *la radionovel·la dels diumenges*, perquè quedi més rodó, com també del dia que es publiquen els episodis nous i l'enllaç a Spotify, la plataforma principal de difusió.

Imatge 9: Perfil i biografia a Instagram. Autoria pròpia

7. Pressupost

La Vidal es planteja com una producció ajustada, amb una aposta per optimitzar els recursos disponibles. Detallarem els costos associats a la producció, promoció i manteniment d'un projecte cultural com aquest per tal que tingui un possible impacte a la indústria.

Despeses

Actors (4 protagonistes + 4 secundaris)	200€ protagonistes 100€ secundaris	800€ + 400€
Tècnic de so (gravació i edició)	500€	500€
Compositor sintonia	100€	100€
Lloguer d'estudi UAB	42,23€/hora x 5 hores	216,15€
Software d'edició	Audacity	Gratis
Llicència d'efectes sonors	Freesound	100€
Publicació a xarxes	Instagram, X, TikTok	Gratis
Col·laboracions amb prescriptors	Creadors afins	200€
TOTAL		2.316,15€

Font: Elaboració pròpia, 2025.

7.1. Vies de finançament

Les estratègies de finançament són necessàries per al desenvolupament i la sostenibilitat del projecte. A través de l'examinació de les diferents possibilitats que s'ofereixen a una proposta com la nostra, s'avaluarà la viabilitat financera de *La Vidal*.

Ajuts públics i institucions culturals

L'ICEC ofereix convocatòries específiques per a projectes culturals orientades a noves creacions (ICEC, 2025). Dirigits a empreses emergents culturals amb un model de negoci digital, els Préstecs Participatius donen suport a les fases inicials de les creacions. L'Institut disposa d'un fons de 8,2 milions d'euros destinats a aquestes ajudes.

Les subvencions a projectes de pòdcasts en català o occità de ficció narrativa o de temàtica cultura que ofereixen el Departament de Cultura de la Generalitat encaixaria a la perfecció amb *La Vidal* (Gencat, 2025).

L'Ajuntament de Barcelona obre convocatòries per a projectes culturals de caràcter puntual d'interès per a la ciutat. Estan destinades a activitats culturals que es realitzin l'any 2025 i han de contribuir a millorar l'activitat cultural de la ciutat (BOPB, 2025). El nostre pòdcast podria ser un bon candidat.

Micromercenatge

Una altra estratègia possible és el finançament col·lectiu. A través de plataformes com Verkami, el pòdcast captarà fons directament de la seva audiència. S'ofereixen recompenses exclusives als patrocinadors com ara accés anticipat als episodis, assistència a la gravació en directe d'un episodi, o marxandatge simbòlic com xapes, bosses o encenedors.

Patrocinadors privats

Ràdio Primavera Sound, l'emissora vinculada al festival Primavera Sound, manté una programació que incorpora diversos gustos musicals i culturals. Podria ser una plataforma adient per col·laborar en la difusió de *La Vidal*.

Comerços, editorials o festivals locals podrien també actuar com a patrocinadors simbòlics a canvi de visibilitat a les xarxes socials o la utilització dels seus espais per fer els esdeveniments pertinents. Una llibreria o un bar, per exemple, serien llocs idonis per fer els col·loquis post capítol.

D'aquí en surt una altra via, la dels esdeveniments en viu. Són una manera de connectar amb l'audiència i generar ingressos addicionals. Poden incloure espectacles en directe, taules rodones amb experts del sector, projeccions relacionades amb el món del pòdcast, etc.

8. Conclusions

Després del plantejament i la realització parcial del projecte, podem concloure que el radioteatre és un gènere adaptable a les noves audiències i maneres de consumir l'entreteniment. És evident que el panorama radiofònic ha canviat. Però això no deixa de ser una porta oberta a la investigació d'un format únic.

La ràdio que es feia durant l'època daurada de la ficció sonora ja no existeix. En un moment d'absoluta saturació d'estímul i d'oferta audiovisual, fer un contingut de qualitat no és suficient. Per molt cuidat que estigui, corre el risc de caure en l'oblit entre tantes altres propostes.

No obstant això, el que ha ofert durant anys i ofereix encara el radioteatre conforma una base sòlida per continuar fent carrera. Conserva un valor narratiu i artístic singular i la capacitat de crear un imaginari visual complet per a cada oient.

Això és el que hem enaltit amb la creació de *La Vidal*. Una radionovel·la que vol catapultar la tradicionalitat del gènere entre la indústria moderna, competint amb la resta de programes sense abandonar allò que el caracteritza però amb un enfocament fresc.

Existeix el caldo de cultiu necessari perquè el radioteatre es faci lloc entre tot això. El món del *podcasting* és enorme i hi ha un interès creixent per aquestes produccions. Cal adaptar-se als nous mitjans, a les xarxes socials i a una audiència que cada vegada demana més.

Més imatge, més interacció, més debat. Amb *La Vidal* hem sigut conscients que la ficció sonora ja no juga amb les mateixes cartes que abans. La proposta ha inclòs no només el guió, la clau de tot projecte radiofònic, sinó tota l'estratègia comunicativa que ha de rodejar un projecte així per tal que arribi al públic.

La voluntat de fer un pas més per convertir-lo en un esdeveniment cultural reforça aquesta idea. A partir de l'humor, l'organització de tertúlies gairebé de paròdia i la creació d'un univers narratiu compartit s'ofereix a l'audiència una comunitat que busquem constantment, tant en línia com a la vida mateixa. Al capdavant, ens regim per una cultura de l'oralitat que fa que busquem sempre la reacció de l'altre. Volem provocar-li alguna cosa a aquell que ens escolta.

La Vidal ratifica que la revitalització de la ficció sonora és possible. Conjuntament amb altres propostes vigents, busca plasmar una aposta contundent capaç de despertar l'interès d'una

audiència àmplia. No només pot sobreviure, sinó oferir una alternativa cultural rica, amb potencial social i capaç de fomentar la imaginació i l'oïda crítica. El so continua tenint la capacitat de crear mons sencers dins del cap de qui escolta, i combinat amb una identitat visual moderna pot atrapar els seus receptors.

El camí per fer-ho requereix una aportació conscient de creadors i mitjans per un gènere que no és ni barat ni senzill. Però és una carta d'amor a la ràdio, al teatre i a l'art, i potser això és excusa suficient.

9. Referències bibliogràfiques

Ajuntament de Barcelona. Institut de Cultura. (2025). *Convocatòria de subvencions per a projectes culturals de caràcter puntual d'interès per a la ciutat que es realitzin durant l'any 2025*. Butlletí Oficial de la Província de Barcelona.

<https://bop.diba.cat/anunci/3773210/convocatoria-de-subvencions-per-a-projectes-culturals-de-caracter-puntual-d-interes-per-a-la-ciutat-que-es-realitzin-durant-l-any-2025-ajuntament-de-barcelona-institut-de-cultura>

Ayuso, B. (2022). *Y hoy, ¿qué vemos?: la saturación del 'streaming'*. El País.

<https://tinyurl.com/47murpca>

BBC Sound Effects. (s. f.). <https://sound-effects.bbcrewind.co.uk/>

Berry, R (2016). *Podcasting: Considering the evolution of the medium and its association with the word radio*, *The Radio Journal*. En PEDRERO, L. M. & LASTRA-NÚÑEZ, J. M. (eds), *La transformación digital de la radio*. https://doi.org/10.1386/rjao.14.7.1_1

Biblioteca de Catalunya. (2022). 31. *El radioteatre de Ràdio Barcelona* [Pòdcast].

<https://www.bnc.cat/Podcast-de-la-BC/31.-El-radioteatre-de-Radio-Barcelona>

CAC (2023). *Informe sobre l'audiovisual*. <https://www.cac.cat/sites/default/files/2024-07/Informe%20audiovisual%202023.pdf>

CAC (2024). Quaderns del CAC. *La ràdio: la memòria, resiliència i transformació*

https://www.cac.cat/sites/default/files/2024-11/Q50_CA.pdf

Cadena SER. (2025). *Hoy por Hoy Alcoy: Radionovel·la Júlia* [Àudio].

<https://cadenaser.com/audio/1706712716627/>

Cadena SER (2024, 12 novembre). EGM, informes.

<https://cadenaser.com/nacional/2024/11/12/el-egm-integrara-en-la-ola-de-diciembre-los-datos-de-audiencia-censales-de-la-escucha-de-radio-en-directo-por-internet-cadena-ser/>

Cadena SER (2024). *Encarna Sánchez Cascales*.

<https://cadenaser.com/audio/1706712716627/>

Cadena SER. (2025, 19 mayo). Premis Idea Ràdio.

<https://cadenaser.com/cataluna/2025/05/19/pels-pels-lascensor-y-el-segrest-son-las-tres-propuestas-ganadoras-de-los-premios-idearadio-organizados-por-ser-catalunya-sercat/>

Comunicació21 (2025). Subvencions i ajudes. <https://cultura21.cat/noticies/licec-augmenta-la-dotacio-de-les-subvencions-per-a-podcasts-culturals/>

CPA Online. (2019). *Història del radioteatre*. <https://www.cpaonline.es/blog/artes-escenicas/historia-radioteatro/>

CTESC (2024). De Treball Econòmic I Social de Catalunya, C. (s. f.). *CTESC | El sector cultural a Catalunya*. <https://ctesc.gencat.cat/noticies/36603162.html>

Divendres, TV3 (2009) <https://www.3cat.cat/3cat/divendres/>

FiftySounds. (n.d.). *Royalty Free Music | Download Free Music for Videos*.
<https://www.fiftysounds.com/>

El Periódico (2023) Catalunya Ràdio amplia el seu catàleg per disposar de 60 pòdcasts. *Elperiodico*. <https://www.elperiodico.cat/ca/tele/20230203/catalunya-radio-catalog-60-podcasts-82457692>

Fundación Juan March (2016). *Escuchar con los ojos: arte sonoro en España (1961-2016)*.
<https://cdnrepositorios.march.es/sites/default/files/images/node-127700-document.pdf>
(fragment sobre Schaeffer i altres).

García Jiménez, A. (2011). *El radioteatro: Una forma narrativa para ver con los oídos*. En A. García Jiménez & M. López Pan (Eds.), *Narrativas radiofónicas* (pp. 139–156). Comunicación Social Ediciones y Publicaciones.

Gencat (2025). *El sector audiovisual a Catalunya*. (s. f.). ACCIÓ - Agència Per la Competitivitat de L'Empresa. <https://www.accio.gencat.cat/ca/serveis/banc-coneixement/cercador/BancConeixement/eic-l-audiovisual-a-catalunya>

Gencat (2023). *100 anys de la ràdio a Catalunya*. (s. f.). Departament de la Presidència. https://presidencia.gencat.cat/ca/ambits_d_actuacio/commemoracions/commemoracions-2024/100-anys-de-la-Radio-a-Catalunya

González-Conde, M. J., Ortiz-Sobrino, M. Á., & Prieto-González, H. (2019). El radioteatro en España: marco de referencia para una aproximación diacrónica. *INDEX COMUNICACIÓN*, 9(2), 13-34. <https://doi.org/10.33732/ixc/09/02elradi>

Gregson, A. (2023). The Ultimate Guide To Audio Post Production & Sound Design Part 1. 344 Audio. <https://www.344audio.com/post/the-ultimate-guide-to-audio-post-production-sound-design>

ICEC (2025). *Subvencions i finançament*. (s. f.). Institut Català de Les Empreses Culturals. https://icec.gencat.cat/ca/serveis_tramits/subvencions_finançament/

Iglesias, I. (2013). El radioteatro en España: marco de referencia para una aproximación diacrónica. *Revista de Análisis de la Comunicación*, 9(2), 13–34. <https://revistas.ucm.es/index.php/ARAB/article/view/53496/50370>

La Riera (2010). <https://www.3cat.cat/3cat/la-riera/>

L'ascensor (2022) <https://www.rtve.es/play/audios/programa/ascensor-danna-maria-ricart/6762488/>

LA MIRA (2025). *Ja es poden presentar candidatures a la quarta edició dels Premis Sonor del pòdcast en català*. <https://www.lamira.cat/blog/2443/ja-es-poden-presentar-candidatures-a-la-quarta-edicio-dels-premis-sonor-del-podcast-en-cat>

Les males decisions (2024). <https://www.primaverasound.com/es/radio/shows/les-males-decisions>

L'última bruixa (2023) <https://www.3cat.cat/3cat/lultima-bruixa/>

López-Villafranca (2024). *L'evolució del gènere dramàtic a RNE*. (s. f.). <https://www.raco.cat/index.php/QuadernsCAC/article/view/431858/525954>

Martínez-Costa, M. P., & Moreno, E. (2013). El radioteatro en la era del podcast: Nuevas formas para un género clásico. *Revista Latina de Comunicación Social*, (68), 436–454. <https://doi.org/10.4185/RLCS-2013-983>

Michel Chion (1990). *L'audio-vision. Son et image au cinema*. <https://www.pasajeslibros.com/libros/laudio-vision-son-et-image-au-cinema/9782200617141/>

- Mirall trencat, Mercè Rodoreda (1974) <https://clubeditor.cat/es/libros/mirall-trencat/>
- No pengis (2025) <https://www.nopengis.cat/>
- Noticias FFHA. (2019). *Los orígenes del radio teatro*.
<https://noticiasffha.com.ar/contenido/338/los-origenes-del-radio-teatro>
- Observatori de la ràdio (2024). Informe consum pòdcasts. <https://observatoriradio.com/>
- Palmerola, R. (2025, de març). Mor Ricard Palmerola, un dels referents del doblatge a Catalunya. *Betevé*. <https://beteve.cat/cultura/mor-ricard-palmerola-un-dels-referents-del-doblatge-a-catalunya/>
- Racó Català (2025). *El pòdcast en català, en plena expansió: més oients i més oferta de continguts*. (s. f.). <https://www.racocatala.cat/noticia/66970/podcast-catala-plena-expansio-mes-oients-mes-oferta-continguts>
- Radio Primavera Sound. <https://www.primaverasound.com/es/radio>
- Ràdio Terrassa. *Història del radioteatre*. <https://radioteatre.com/ca/historia.html>
- Rodríguez, E. A. (2013, 19 julio). *La recepción de la radio dramática en España (desde la posguerra a 1971)*.
<https://indexcomunicacion.es/index.php/indexcomunicacion/article/view/65>
- Sala Beckett (2022). *Radioteatro - Sala Beckett*. <https://www.salabeckett.cat/es/categoria-activitat-resta/radioteatro/>
- Sobrinó, M. A. O., & Siso, F. V. (2017). Realización, lenguaje y elecciones narrativas de radioteatro: tres aproximaciones a la creación de espacios sonoros en el tiempo. *Área Abierta*, 17(1), 13-36. <https://doi.org/10.5209/arab.53496>
- The White Lotus (2021) <https://www.max.com/es/es/shows/white-lotus/14f9834d-bc23-41a8-ab61-5c8abdbdea505>
- TSDCA (2023). *Beginner's Guide to Audio Drama Postproduction*. <https://tsdca.org/audio-drama-and-post-training-resources/>

Velissaris, N., & Rivera-Villicana, J. (2019). Towards Intelligent Interactive Theatre: Drama Management as a Way of Handling Performance. En *Lecture notes in computer science* (pp. 233-238). https://doi.org/10.1007/978-3-030-33894-7_24

3Cat. (2023, 19 abril). *Catalunya Ràdio, líder en podcasts i la preferida entre el públic jove i femení*. 3Cat. <https://www.3cat.cat/premsa/catalunya-radio-la-preferida-entre-el-public-jove-i-femeni-i-referent-en-lambit-digital/nota-de-premsa/3224272/>

7 dies per a morir (2025) <https://www.apuntmedia.es/programes/7-dies-per-a-morir/>

10. Annexos

10.1. Produccions històriques

Any	Producció	Gènere	Descripció	Plataforma	Comentaris
1930-1940	<i>El Cafè de la Marina</i>	Drama	Adaptació d'obres teatrals clàssiques catalanes.	Ràdio Associació de Catalunya	Primera emissió de radioteatre a Catalunya, amb temes nacionals i socials.
1940-1950	<i>Ama Rosa</i>	Melodrama	Història dramàtica de passió i sacrifici.	Cadena SER	Un dels més grans èxits de la ràdio espanyola, amb gran audiència popular.
1955-1965	<i>La Caverna</i>	Thriller	Emissions d'intriga i suspens amb influència de la novel·la negra.	Ràdio Barcelona	Creació d'un gènere de misteri i investigació a l'aire.
1970-1980	<i>Teatre a l'Ombra</i>	Drama	Adaptació de textos teatrals clàssics amb l'enfocament d'un teatre "a l'ombra".	Catalunya Ràdio	L'època d'or del radioteatre, amb gran qualitat interpretativa i literària.
1985-1995	<i>El llarg viatge</i>	Drama social	Teatre radiofònic que reflexiona sobre la societat catalana postfranquista.	Catalunya Ràdio	Reflexió sobre els canvis socials a la Catalunya postfranquista.

Any	Producció	Gènere	Descripció	Plataforma	Comentaris
2010-2020	<i>El gran apagón</i>	Thriller post-apocalíptic	Història d'un apocalipsi electrònic global.	Podium Podcast	Un dels podcasts més escoltats, amb gran èxit d'audiència i reconeixement.
2015-2020	<i>Menéndez: El día del Señor</i>	Thriller i gènere històric	Ficció sobre el judici de Menéndez.	de Spotify	Docuficció que barreja la història amb el thriller.
2020-2023	<i>Santuario</i>	Ciència-ficció	Una història distòpica d'un món apocalíptic i una societat tancada.	Podium Podcast	Un gran èxit per la seva atmosfera immersiva i el seu tractament de la distopia.
2022-2023	<i>XRey</i>	True Crime/Docuficció	Ficció sobre els escàndols de Carles I.	Joan Spotify	Gran èxit d'audiència amb una visió crítica i aprofundida.
2023-present	<i>No entres en la habitación 101</i>	Terror psicològic	Una història de suspens i horror psicològic sobre una habitació malèfica.	Sonora Podcast	Emblema de l'ús del so per a crear una atmosfera inquietant.
2023-present	<i>L'Últim Camí</i>	True Crime/Històric	Dramatització de l'últim dia de Salvador Puig Antich.	de Catalunya Ràdio	Un format que barreja documental i dramatització per

Any	Producció	Gènere	Descripció	Plataforma	Comentaris
					recordar una figura històrica.
2023-present	<i>El Silencio del Bosque</i>	Terror/Suspens	Ficció de misteri i horror ambientada en un poble rural.	Sonora Podcast	Èxit en el gènere de terror amb gran capacitat d'immersió sonora.
2023-present	<i>Les coses bones</i>	Comèdia negra	Proposta sobre les relacions i la pressió social de la generació mil·lennial.	La Diagonal Podcast	Un abordatge modern de la comèdia negra amb temes generacionals.

Font: Elaboració pròpia, 2025.

10.2. Gèneres i tendències contemporànies

Drama i melodrama

- "Catalunya Ràdio – Teatre a l'Ombra": Adaptacions de clàssics contemporanis amb temàtiques socials. Inclou obres com *Vent de garbí i una mica de por* (de Manuel de Pedrolo), dirigides per Josep Maria Biosca.
- "Ràdio 4 – Teatre Radiofònic": Durant dècades, va emetre drames d'autors catalans, com *La filla del mar* de Guimerà o *El cafè de la Marina* de Josep M. de Sagarra.
- "Ama Rosa" (SER, anys 50): El melodrama radiofònic per excel·lència de l'Espanya franquista. Va marcar tota una generació d'oients.

Thriller i policíac

- "El gran apagón" (Podium Podcast, 2016-2019): Thriller de ciència-ficció i misteri sobre un black out global. Més de 3 milions d'oients.

- "Menéndez: el día del Señor" (Spotify, 2021): Thriller criminal i religiós amb un alt nivell de disseny sonor.
- "Matar al presidente" (Sonora, 2023): Una ficció política amb to de thriller i suspens inspirada en casos reals d'amenaques a caps d'Estat.

Ciència-ficció i distopia

- "Santuario" (Podium Podcast, 2020): Ficció post-apocalíptica en català i castellà, ambientada en un búnquer després d'un desastre biològic.
- "La esfera" (RNE Radio 3, 2018): Espai de ciència-ficció amb episodis curts i ambientacions futuristes, guions de ciència especulativa.
- "Orwell en el Raval" (Ràdio Web MACBA, 2019): Episodi especial inspirat en *1984*, adaptat a una realitat catalana urbana i actual.

Terror i suspens psicològic

- "No entres en la habitación 101" (Sonora, 2023): Terror psicològic, amb estructura de miniserie i ambientacions claustrofòbiques.
- "Crónicas del otro lado" (Podium, 2020): Històries de misteri i fenòmens paranormals, al més pur estil *Cuarto Milenio*, però en format ficció sonora.
- "El Silencio del Bosque" (Sonora, 2022): Narració en temps real de desaparicions i rituals ocults en un poble fictici.

True crime i docuficció

- "Nadie Culpable" (Spotify, 2023): Docuficció basada en el cas real d'una dona empresonada injustament. Barreja testimoni real i dramatització.
- "XRey" (Spotify & The Story Lab, 2020): Investigació narrativa sobre Joan Carles I, amb dramatitzacions, efectes i veus d'actors.
- "L'Últim Camí" (Catalunya Ràdio, 2021): Docuficció sobre els últims dies de Salvador Puig Antich, amb fragments dramatitzats.

Comèdia i sàtira social

- "S'ha acabat el bròquil" (Ràdio Primavera Sound, 2022): Sèrie còmica sobre l'absurd burocràtic i la vida d'una jove funcionària.
- "Bienvenido a la vida peligrosa" (Podium Podcast, 2017): Sàtira política i social amb guió de Arturo Pérez-Reverte i Juan Echanove com a protagonista.
- "Les coses bones" (La Diagonal Podcast, 2023): Històries curtes amb humor negre, en català, sobre relacions, feina i ansietats contemporànies.

Experimental, poesia sonora i teatre literari

- "Teatre Sonor" (Associació Teatre Narratiu, 2022): Propostes de nova dramatúrgia catalana, adaptades en format sonor amb tractament artístic del paisatge sonor.
- "So i literatura" (Ràdio Web MACBA, diversos episodis): Barreja de poesia recitada, collage sonor i paisatge acústic, amb figures com Enric Casasses o Dolors Miquel.
- "Fonoteca de Ràdio PICA": Arxiu sonor de poesia recitada i ficcions breus experimentals que han circulat fora dels circuits comercials.